

“Bilimsel amaçlarla kayıt altına alınan bilimsel veri niteliğindeki kan, serum ve doku örneklerinin ihmal sonucu bozulması ve sonrasında imha edilmesi hakkındaki ihbar”a ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/10/2019 tarihli ve 2019/316 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi	: 30/10/2019
Karar No	: 2019/316
Konu Özeti	: Bilimsel amaçlarla kayıt altına alınan bilimsel veri niteliğindeki kan, serum ve doku örneklerinin ihmal sonucu bozulması ve sonrasında imha edilmesi hakkındaki ihbar

Bir hastanede çalışan doktordan alınan ihbar dilekçesinde özetle; hastanede çalıştığı dönemde idarenin önerisi ile kronik hastalıklar ile ilgili yan dal polikliniklerini kurarak hasta verilerini, poliklinik bilgisayarı ve hastane veri sistemine klinik olarak, uzmanlar ve yan asistanları ile kaydetmeye başladıkları, ayrıca hastane idaresinin bilgisinde, etik kurul onayları alınmış ve bazılarında bilimsel araştırma projelendirmelerinde projelendirilmiş olarak, hastalara ait kan, serum ve doku örneklerini de -80 derecede derin soğutucuda toplamaya başladıkları, geçici görevinin bitmesi sonucu hastaneden ayrıldıktan sonra ilgili Hastane başhekimlerine veriler hakkında bilgi verildiği, ancak bilgilendirmelere rağmen ülkemizdeki tek doku ve kan bilimsel materyallerinin olduğu -80 derece dondurucuların gözden uzak klimasız bir odaya aktarıldığı, sonrasında da erimiştir denilerek ve kıymetli doku materyallerinin bilimsel hayata tekrar kazandırılıp kazandırılmayacağına araştırılmadan tutanak altında çöpe atıldığı dolayısıyla bilimsel verilerin korunmasında ihmalkar davranıldığı ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 12 nci maddesinde belirtilen veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmediği belirtilerek Kanun kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İhbarda bulunan doktorun görev yaptığı dönemde de bundan sonraki süreçte de hasta kayıtlarının devamlılık esasına dayanılarak Gastroenteroloji Polikliniğinde tutulmaya devam edildiği ve hastaların takip ve tedavilerinin halen devam ettiği, bu hastaların Gastroenteroloji Kliniğine başvuruda bulunan, teşhis ve tedavileri yapılmış ve halen tedavi takipleri yapılan hastalar olduğu, kayıtlarının Sağlık Bakanlığının talimatları doğrultusunda elektronik olarak tutulduğu, hasta mahremiyeti esasları ile hasta bilgilerinin, takip eden doktorlar ve ailesi dışında kimse ile paylaşılmadığı,
- Buzdolaplarının 08.03.2018 tarihinde arıza verene kadar herhangi bir şekilde kullanılmadığı, arıza tutanaklarının tutulduğu, arıza esnasında Başhekimliğin bilgilendirildiği, buzdolaplarındaki materyallerin eridiğinin görüldüğü ve ilgili branşlara bu örneklerin kullanılıp kullanılmayacağına sorulduğu, bu işlemlerin de tutanak altına alındığı, bu esnada buzdolaplarının nasıl alındığının bilinmediği, Başhekimliğin bilgisinin olmadığı ve demirbaş kaydının alınmadığının görüldüğü, Başhekimliğin durumdan haberdar edilip onamları alınarak buzdolabı içindekilerin imha edildiği, Başhekimlik talimatı ile buzdolaplarının biyokimya laboratuvarına teslim edildiği,
- Örneklerin Hastane yöneticiliğinin bilgisi ve talimatı doğrultusunda imha edildiği, hasta bilgilerinin ve tarafına teslim edilen bilimsel çalışmalarda kullanılmak üzere hastalar tarafından bilgilendirilmiş onam formlarının olmaması ve örneklerin bozulmuş olması nedeniyle kimlik bilgileri ile eşleştirme yapılmasının da bilimsel bir anlamının olmadığı,
- Örneklerin arıza nedeniyle erimiş olması nedeniyle bunlarla ilgili analiz yapılmadığı, yapılsa dahi bilimsel etik kuralları gereği hasta onamları olmaması nedeniyle hükümsüz olacağı, bu örneklerin başka çalışmalarda kullanılmadığı, örneklerin hastaların tedavisini etkilemek veya değiştirmek amacıyla değil olası bilimsel çalışmalar için toplandığının tahmin edildiği, toplanan örneklerin etik kurul onayları ve belgelendirilmiş onamları ile ilgili herhangi bir devir teslim yapılmadığı

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin olarak yapılan incelemede Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/10/2019 tarihli ve 2019/316 sayılı Kararı ile,

- “Bilimsel veri, kan ve doku bankası” olarak adlandırılan ve dilekçe ekinde yer alan doküman ve resimlerden hastalara ilişkin örnekler üzerinde çeşitli barkodların olduğunun görülmesi ile doku ve kan bankasındaki listede bu örneklerin, isim ve ependorf (tüp) sayılarına göre dolaplara yerleştirildiğinin anlaşılması nedeniyle anılan örneklerin hasta kişilerin kimliğine ulaşılmasını sağlayabilecek olmasından hareketle kişisel veri, bu verilerin belirli kriterlere göre sınıflandırılarak kayda alınması işleminin ise kişisel veri işleme faaliyeti olarak değerlendirildiği,
- Bununla birlikte, Kanunun “İstisnalar” başlıklı 28 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi durumunda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı

değerlendirmelerinden hareketle;

- Hastalardan alınan kan, serum ve doku örneklerinin bilimsel amaçlarla kaydedildiği Kanunun 28 inci maddesi kapsamında bu verilerin işlenmesinin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmediği ya da suç teşkil etmediği değerlendirildiğinden şikâyet hakkında bu aşamada yapılacak bir işlem olmadığına karar verilmiştir.

“İlgili kişi tarafından alenileştirilen kişisel verinin, alenileştirme amacı dışında işlenmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 07/11/2019 Tarihli ve 2019/331 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 07/11/2019
Karar No : 2019/331
Konu Özeti : İlgili kişi tarafından alenileştirilen cep telefonu numarasının, bir sigorta şirketi tarafından alenileştirme amacı dışında işlenmesi hk.

İlgili kişinin bir Sigorta şirketi (şirket) tarafından açık rızası alınmadan sigortacılık faaliyetleri konusunda aranması hususunda Kurula yapmış olduğu şikâyet başvurusu ile ilgili olarak şirketten alınan yazısında, şikâyetçinin ad, soyadı ve telefon bilgisinin finansal güvence danışmanlarınca teklif araması yapılmadan önce gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda ...uzantılı internet sitesinden bulunduğu, şikâyetçinin taraflarınca ulaşılan ad, soyad ve telefon numarası bilgisinin belirtilen sitede halka açık bir şekilde yer aldığı şeklindeki savunmasının değerlendirilmesi sonucunda,

şikâyetçinin kişisel verilerine kendisi tarafından daha önce alenileştirilen internet sitesinden ulaşılması halinde dahi şirket tarafından şikâyetçinin bu bilgilerinin internet sitesinde bulunma ve alenileştirilme amacıyla kullanılmadığı, diğer bir deyişle şikâyetçinin mesleki yetkinliğinden faydalanmak için kendisine ulaşılmaya çalışılmadığı, aksine şirket faaliyetlerine ilişkin randevu talebi ile şikâyetçinin arandığı anlaşıldığından, şirket tarafından gerçekleştirilen veri işleme faaliyetinin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (d) bendi çerçevesinde değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmış olup, bu kapsamda şirketin kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almayarak Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı davranmış olması nedeniyle şirket hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 100.000 TL idari para cezası uygulanmasına

karar verilmiştir.

Aday Puanlarının Rıza Alınmaksızın, İnternet Sitesinde Paylaşılması Hakkındaki Görüş Talebi ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 26/12/2019 Tarihli ve 2019/389 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi	: 26/12/2019
Karar No	: 2019/389
Konu Özeti	: Öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda adaylardan talep edilen kişisel veri niteliğindeki bilgilerin internet ortamında yayımlanması uygulaması hakkında

Kurumumuza iletilen; öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda uygulanacak “Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” (Yönetmelik) hükümleri doğrultusunda değerlendirme puanlarının, veri sorumlusunun internet sitesi aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa (Kanun) uygun olup olmadığı konusundaki görüş talebinin incelenmesi neticesinde;

Öncelikli olarak belirtilen ilanın, mevzuatta öngörülen süre kadar; böyle bir düzenleme yoksa veri sorumlusu tarafından işlendiği amaç için gerekli olduğu değerlendirilen süre ile sınırlı olması gerektiği, bununla birlikte söz konusu kişisel verilerin, internet ortamında ya da diğer fiziki ortamlarda ilanı halinde üçüncü kişiler tarafından tüm unsurlarıyla bilinir hale gelmesinde bir yarar bulunmadığı dikkate alındığında,

1. İnternet ortamında yayımlanan kişisel verilerin tamamen kaybolmadığı göz önüne alındığında değerlendirme puanlarının, Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan genel ilkelere uyumlu şekilde, yalnızca akademik kadrolara müracaat eden ilgili kişilerce görüntülenebileceği bir yöntemle ve kimlik doğrulaması yapılmak suretiyle sorgulamasına imkân verecek şekilde ilan edilmesi gerektiğine,
2. İlgili kişiler ile sınav puanları arasındaki bağlantının, maskeleyme (kişisel verilerin belli alanlarının kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek şekilde silinmesi, üstlerinin çizilmesi, boyanması ve yıldızlanması gibi işlemler) yöntemleriyle kaldırılmasının uygun olacağına, bu kapsamda adaylara ait ad- soy ad, T.C. kimlik numarası gibi verilerin, kişiyi belirli ya da belirlenebilir kılabilmek özelliğinin ortadan kaldırılabilmesi adına, anılan bilgilerin açık şekilde yazılması yerine, kişinin kendisinin anlayabileceği şekilde harflerin ya da rakamların “A**** B**** , 11*****11” şeklinde yıldızlanarak yukarıda sözü edilen yöntemlerle yayımlanabileceğine,
3. Kanunun 10 uncu maddesinde hükme bağlanan aydınlatma yükümlülüğü kapsamında, üniversiteler tarafından söz konusu kişisel veri işleme faaliyetine ilişkin olarak ilgili kişilerin aydınlatılması gerektiğine

karar verilmiştir.

Kişisel Veri Güvenliği Rehberinde geçen “personel gizlilik sözleşmesi” imzalatılmasının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabii olarak çalışanlar için gerekli olup olmadığı ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 26/12/2019 tarihli ve 2019/393 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 26/12/2019
Karar No : 2019/393
Konu Özeti : 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabii olarak çalışanlara “Personel Gizlilik Sözleşmesi” imzalatılması hakkında.

• Bilindiği üzere Anayasanın 128 inci maddesi; “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” hükmünü, 129 uncu maddesi ise; “Memurlar ve diğer kamu görevlileri Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlüdürler.” hükmünü amirdir. Anılan Anayasa maddeleri, kamu hizmetlerinin Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceğini, memurların bu görevleri yürütürken Anayasa ve kanunlara sadık kalma zorunluluğunu haiz olduğunu ve memurlara ilişkin haklar ve yükümlülüklerin kanunla düzenleneceğini açıkça hükme bağlamıştır. Konuya ilişkin ayrıntılı düzenlemelere ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer verilmiştir.

• 657 sayılı Kanunun “Kapsam” başlıklı 1 inci maddesine göre, bu Kanunun kapsamına; Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar girmektedir. Sözleşmeli ve geçici personel için ise, 657 sayılı Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanacaktır. 657 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince, bu Kanunun amacı; Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenlemektir. 657 sayılı Kanunun “Ödevler ve Sorumluluklar” başlıklı İkinci Bölümünde, Devlet memurlarına ilişkin oldukça ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu Kanunun 6 ncı maddesi; “Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu “Asli Devlet Memurluğuna” atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki “Yemin Belgesi”ni imzalayarak göreve başlarlar.” hükmünü; 11 inci maddesi; “Devlet memurları kanun ve diğer mevzuatta belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar.” hükmünü; 12 nci maddesi; “Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.” hükmünü amirdir. Anayasanın 128 inci ve 129 uncu maddeleri ile paralellik arz eden bu hükümlerle, Devlet memurlarının görevlerini icra ederken kanun ve diğer mevzuatla bağlı oldukları açıkça düzenlenmiştir.

• Devlet memurlarının görevleri sebebiyle bir zarara sebebiyet vermeleri halini ise, 657 sayılı Kanunun 12 nci ve 13 üncü maddeleri düzenlemiş olup, anılan maddelerde; “Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.” ve “Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.” hükümleri yer almaktadır. Görüldüğü üzere; Devlet memurlarının idare nezdinde bir zarara sebebiyet vermesi halinde, bu zararın giderilmesine ilişkin açık bir kanun hükmünün olmasının yanı sıra; memurlarca kişilere zarar verilmesi hali de ayrıca düzenlenmiştir. Kişilerin bir zarara uğraması halinde, memur hakkında değil ilgili idare hakkında dava açılmakta ve daha

sonra o idare ilgili memura rücu edebilmektedir. 13 üncü maddenin gerekçesinde; *“Bu madde, kamu hukukuna tabi görevler bakımından idare edilenlere verilecek zararlar konusundaki sorumluluğu düzenlemekte ve bu bakımdan «idare ile memur» arasındaki sorumluluk münasebetlerini düzenleyen 11 inci maddeden farklı bir nitelik taşımaktadır. Buradaki esas, yalnız memurların görevleri dolayısıyla değil, kamu hukukuna tabi bütün görevler dolayısıyla mevcut olduğu için, bu maddede «Devlet memuru» deyimini yerine «personel» deyimini kullanılmıştır. Hususi hukuka tabi hizmetlerde çalışan personel bakımından, tabii, hususi hukuk esasları uygulanacaktır.*

Maddedeki teminat iki açıdan incelenmelidir. Her şeyden önce, idare edilenler lehine bir teminat mevcuttur. İdare edilenler, kamu hukukuna tabi görevler dolayısıyla kendilerine verilmiş olan zararlarda, doğrudan doğruya görev sahibi kurum aleyhine dâva açabilecekler ve böylece asıl ödeme kabiliyeti olan bir davalı bulmuş olacaklardır. Aksi takdirde, özellikle büyük zararlar bakımından, davayı kazansalar bile, ödeme kabiliyeti olmayan bir memurla karşı karşıya kalmaları mümkündür. Halbuki maddedeki şekilde, her zaman için karşılarında ödeme kabiliyetine sahip bir kurum bulabileceklerdir.

İkinci teminat, memur, daha doğrusu «Kamu hukukuna tabi hizmetlerle görevli personel» bakımındandır. Bu gibi personel, görevlerini yerine getirirken, daimî bir tazminat tehdidi altında kalmayacaklar ve dolayısıyla kamu hizmetlerinin çok ağır görülmesi gibi bir sakıncayla karşılaşmayacaktır. Ancak, daimî olarak ve ilk elden dava tehdidi altında bulunmamak, memurların tamamıyla sorumsuz hareket edebilecekleri şeklinde anlaşılmalıdır. Bu madde ile memur, mütemadiyen mahkemelerde kendi aleyhine açılmış davalarla uğraşmaktan korunmuştur ama görevleri dolayısıyla idareye vermiş olduğu zararlardan ötürü idareye karşı olan sorumluluğu devam etmektedir. Zira, 11 inci maddedeki «Zarar», memurun gerek doğrudan doğruya idareye vereceği zararları, gerekse başkalarına zarar ıka etmek ve idareyi bu zararı tazmin mecburiyetinde bırakmak suretiyle sebep olacağı zararları kapsamaktadır. Bu son durumda, 12 nci maddenin son fıkrası hükmüne göre, idarenin haksız fiil sonucundaki genel hükümler çerçevesinde sorumlu personele rücu hakkı saklı kalmaktadır.” açıklamaları yer almaktadır. Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere; memurun bir zarara sebep olması halinde, bu zararın tazmini için doğrudan memur aleyhine değil de idare aleyhine dava açılmasının temelinde, hem zarara uğrayanın zararını tazmin kuvvetini haiz bir kişi ile karşılaşmasının istenilmesi hem de memurun görevini ifa ederken sürekli olarak tazmin baskısı altında hissetmesinin önlenmesinin istenilmesi yatmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda görülmektedir ki; gerek Anayasa gerek 657 sayılı Kanun, yukarıda yer verilen hükümleri çerçevesinde, gizlilik sözleşmesi ile ulaşılmak istenen amacı karşılayacak nitelikte düzenlemeyi haizdir.

• 657 sayılı Kanun hükümlerinin yanı sıra, Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik'in (Yönetmelik) 4 üncü maddesi; *“Memurlar görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek; Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almakla görevli ve sorumludurlar. Memurlar, bu görev ve sorumlulukların yerine getirilmemesi sebebiyle doğan zararları bu yönetmelikte belli edilen usul ve esaslar uyarınca tazminle mükelleftirler.”* hükmünü amir olup; Yönetmeliğin devamında yer alan maddelerde memurlarca verilen zararların giderilme usul ve esasları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Kaldı ki, Anayasanın 40 ıncı maddesinde de; *“Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.”* denilmek suretiyle memurun tesis ettiği bir işlem dolayısıyla kişilerin bir zarara uğraması halinde, bu zararın Devlet tarafından tazmin edileceği, yani doğrudan ilgili memura başvurulmayacağı, gerekmesi halinde zararı tazmin eden Devletin ilgili memura rücu edeceği hükme bağlanmıştır. Böylelikle hem Anayasada hem 657 sayılı Kanunda hem de Yönetmelikte memurların görevleri sebebiyle bir zarara sebebiyet vermeleri hali ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup; bu zararın giderilmesi Devlete yükletilmiştir. Bu noktada belirtmek gerekir ki, kamu kurum ve kuruluşlarında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) ilgili maddeleri çerçevesinde kişisel verilerin işlenmesi, aktarılması vb. durumlarda bir veri güvenliği ihlali olması, bundan ötürü kişilerin yahut idarenin zarara uğraması halleri de yukarıda açıklanan hükümler çerçevesinde değerlendirilebileceğinden 657 sayılı Kanun kapsamında çalışan kişilerle ayrıca bir personel gizlilik sözleşmesinin imzalatılması suretiyle bu sorumluluğun düzenlenmesi uygun olacaktır.

• 657 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde yer alan; *“Devlet memurları görevleri ile ilgili resmi belge araç ve gereçleri, yetki verilen mahaller dışına çıkaramazlar, hususi işlerinde kullanamazlar. Devlet memurları görevleri icabı kendilerine teslim edilen resmi belge, araç ve gereçleri görevleri sona erdiği*

zaman iade etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk memurun mirasçılarında da şamildir.” düzenlemesi ile Devlet memurları için görevlerine ilişkin resmi belgelerin yetki verilen mahallerin dışına çıkarmaması ve görevlerinin sona ermesi ile bu belgeleri teslim etmesi zorunluluğu getirilmiştir. Böylelikle, göreve ilişkin resmi belgelerin güvenliği temin edilmek istenilmiştir.

- Bununla birlikte, gerek Kişisel Veri Güvenliği Rehberinde gerek Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 31/01/2018 tarihli 2018/10 sayılı Kurul kararında bahsi geçen personel gizlilik sözleşmesi imzalatılması hususu, daha ziyade bir işverenin emir ve talimatları doğrultusunda iş akdine bağlı olarak çalışanlar yahut kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanuna tabi olmaksızın çalışanlar için uygulanabilecektir.

- Sonuç olarak; Anayasa, 657 sayılı Kanun ve ilgili ikincil mevzuat kapsamında Devlet memurunun başlıca ödevi (yükümlülüğü) Anayasaya, kanunlara sadık kalarak görevini ifa etmektir. Dolayısıyla, kişisel verilere ilişkin tesis edilen iş ve işlemlerde de 6698 sayılı Kanun hükümlerine uygun davranma yükümlülüğü, bu yükümlülüğe aykırı davranması halinde gerek idareye gerek kişilere verdiği zararlardan ötürü sorumluluğu söz konusudur. Bir başka ifadeyle, bu kişilerin yükümlülükleri hâlihazırda 657 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerle belirlenmiş olup; 6698 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklere uygun hareket etmeleri görevlerini ifa ederken uymaları gereken başlıca yükümlülüklerindedir. Yukarıda yer verilen gerekçelerle, kamu kurumu nezdinde 657 sayılı Kanun kapsamında çalışan ve kişisel veri işleyen personele kişisel verilerin korunmasına yönelik ayrıca bir gizlilik sözleşmesi imzalatılması uygun olmayacaktır. Ancak bu noktada önemle belirtmek gerekir ki, kişisel verilerin korunması hakkının bir temel hak ve özgürlük olarak yakın tarihte iç hukukumuzda düzenleme altına alınmış olduğu gözetildiğinde, 657 sayılı Kanun kapsamında çalışan personele, kişisel verilerin korunması hakkı kapsamında uymaları gereken usul ve esaslara dair bilgilendirici mahiyette bir metin tebliğ edilmesi ve bu konuda periyodik eğitimler düzenlenmesi uygun olacaktır.

“Bir Eğitim Kurumu tarafından ilgili kişinin cep telefonu numarasının herhangi bir veri işleme şartına dayanmaksızın işlenmesi ve ilgili numaraya reklam/bilgilendirme içerikli mesaj gönderilmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 14/01/2020 Tarihli ve 2020/20 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 14/01/2020

Karar No : 2020/20

Konu Özeti :Eğitim Kurumu tarafından ilgili kişinin cep telefonu numarasının herhangi bir veri işleme şartına dayanmaksızın işlenmesi ve ilgili numaraya reklam/bilgilendirme içerikli mesaj gönderilmesine ilişkin şikayet hakkında

İlgili kişinin şahsına ait cep telefonuna açık rızası olmaksızın bir eğitim kurumu tarafından bilgilendirme/reklam amaçlı mesaj gönderilmesi üzerine veri sorumlusuna yaptığı başvuruya yanıt alamaması nedeniyle Kişisel Verileri Koruma Kuruluna ilettiği şikayet başvurusunun incelenmesi neticesinde; Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 14/01/2020 tarih ve 2020/20 sayılı Kararı ile

Eğitim Kurumundan konuya ilişkin gerekli bilgi ve belgelerin istenilmesine ilişkin Kurumumuz yazısının işyerinde daimi çalışana teslim edilmesine rağmen, veri sorumlusu tarafından gerek ilgili kişiye gerek Kurumumuza bahse konu başvuru kapsamında herhangi bir cevap verilmediği dikkate alınarak, mevcut bilgi ve belgeler bir bütün halinde değerlendirildiğinde; Eğitim Kurumu tarafından ilgili kişinin açık rızası veya Kanunun 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında sayılan diğer işleme şartları olmaksızın cep telefonuna reklam amaçlı mesaj gönderilmesi suretiyle kişisel verilerinin işlenmesi nedeniyle, Kanun'un 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi kapsamında kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı kanaatine varılan Eğitim Kurumu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına

karar verilmiştir.

“Veri sorumlusu ve veri işleyenin tespitinde göz önünde bulundurulması gereken hususlar ile aydınlatma yükümlülüğünün kim tarafından yerine getirileceği”ne ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 30/01/2020 tarihli ve 2020/71 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 30/01/2020
Karar No : 2020/71
Konu Özeti : Veri sorumlusu ve veri işleyenin tespitinde göz önünde bulundurulması gereken hususlar ile aydınlatma yükümlülüğünün kim tarafından yerine getirileceği

1. Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca veri sorumlusu; “*kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişi*”yi ifade etmektedir. Bu çerçevede, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin kararları alma, işleme faaliyetinin amacı, bu faaliyetin ne zaman başlayacağı kimler tarafından gerçekleştirileceği ve benzeri hususlarda karar verme yetkisi veri sorumlusuna aittir. Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen veri sorumlusu, veri işleme faaliyetinin temel araçlarını ve amaçlarını; veri işlemenin “*neden*” ve “*nasıl*” olacağını belirlemektedir. Diğer bir deyişle, teknik ve organizasyona ait araçların belirlenmesi, veriye kimin erişeceği, hangi verilerin işleneceği, bu verilerin ne kadar süre tutulacağı, ne şekilde saklanacağı gibi veri işlemeye ilişkin temel unsurlar veri sorumlusu tarafından belirlenmektedir. Bununla birlikte veri sorumlusu, kişisel verilerin korunmasına yönelik mevzuata uyumla ilgili tedbirlerin alınmasından, veri işleyeni denetimden ve ilgili kişilerin haklarını kullanabilmesini sağlamaktan sorumludur. Veri sorumlusunun özerk ve bağımsız olması da önem arz etmektedir. Veri sorumlusu kimseden emir ve talimat almayan, bilakis bir başka kişiye veri işletmesi halinde bu hususta emir ve talimat veren, veri işleme süreçlerinin her anında serbestçe karar verme yetkisine sahip olan gerçek veya tüzel kişilerdir.

29’uncu Madde Çalışma Grubu’nun veri sorumlusu ve veri işleyene yönelik yayınlamış olduğu 1/2010 sayılı tavsiye kararı uyarınca da veri sorumlusunun belirlenmesine yönelik çeşitli kriterler getirilmiştir. Benzer şekilde, Avrupa Veri Koruma Denetmeni tarafından 7 Kasım 2019 tarihli “*2018/1725 Numaralı Tüzük Kapsamında Veri Sorumlusu, Veri İşleyen ve Müşterek Veri Sorumlusu Kılavuzu*” yayımlanmıştır. Bu kılavuz, 29’uncu Madde Çalışma Grubu tavsiye kararı ile de örtüşmektedir. İlgili düzenlemelerde de Kanunla benzer veri sorumlusu tanımı yapılarak veri sorumlusu kavramı irdelenmiştir. Sayılan ulusal ve Avrupa Birliğinde mevcut tüm düzenlemelerin değerlendirilmesi ışığında, veri sorumlusunun tespiti için aşağıdaki hususlara kimin karar verdiği belirleyici olmakta, bu kapsamda söz konusu kriterlerin çoğunu gerçekleştirenler, veri sorumlusu olarak değerlendirilmektedir.

- Kişisel verilerin toplanması ve toplama yöntemi,
- Toplanacak kişisel veri türleri,
- Hangi bireylerin kişisel verilerinin toplanacağı,
- Kişisel verinin işlenmesine ve kimin işleyeceğine karar verme,
- İşleme faaliyetinin temel unsurlarına karar verme (hangi kişisel verilerin toplanacağı, toplanan verilerin hangi amaçlarla kullanılacağı ve ne şekilde işleneceği, verilerin ne kadar süreyle saklanacağı, veri saklama politikasının ne şekilde olacağı, verilere kimlerin erişme yetkisi olacağı, alıcıların kim olacağı gibi hususlar işlemenin temel unsurlarına örnek olarak gösterilebilir)
- Toplanan verilerin paylaşılıp paylaşılmayacağı, paylaşılacaksa kiminle paylaşılacağı,
- Kişisel verilerin işlenmesinde üst düzeyde, herhangi bir emir ve talimat almadan karar verebilme,
- İlgili kişilerle doğrudan muhatap olma,
- Kendi adına veri işleme faaliyetini yürütecek bir veri işleyen atama,
- İşleme faaliyetinden menfaat sağlama.

2. Veri işleyen ise, Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde “*Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişi*” olarak tanımlanmıştır. Veri işleyen faaliyetleri, veri işlemenin daha çok teknik kısımları ile ilgilidir. Kişisel verilerin işlenmesine ilişkin kararların alınması yetkisi ise veri sorumlusuna aittir. Veri işleyen, veri sorumlusu adına kişisel verileri işlemekte olup, veri sorumlusunun belirlemiş olduğu temel amaç ve araçlar ve veri sorumlusunun verdiği yetki doğrultusunda veri işleme faaliyetini gerçekleştirmektedir. Diğer bir deyişle veri işleyen, veri sorumlusunun çıkarlarını gözetken, kendisine verilen belirli görevleri aldığı talimatlar doğrultusunda yerine getirmekle yükümlü olan taraftır. Bu çerçevede, veri işleyen verileri hukuka uygun olarak işlemesi veri sorumlusunun vermiş olduğu emir ve talimatlara uyduğu ölçüde gerçekleşecektir.

Belirtmekte fayda görülmektedir ki, veri sorumlusunun yetki vermesi halinde, veri işleyen veri işleme faaliyetleri esnasında önemli ölçüde bir özerkliğe sahip olabilir ve bu doğrultuda işleme faaliyetinin temel olmayan öğelerini de tanımlayabilir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi veri işleyen tarafından işlenmesi halinde; alınan her türlü teknik ve idari tedbirler hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur. Bununla birlikte veri sorumlusu, yapacağı kişisel veri işleme sözleşmesi ile;

- Kişisel verilerin toplanması için hangi bilgi teknolojileri sistemlerinin veya diğer metotların kullanılacağı,
- Kişisel verilerin hangi yöntemle saklanacağı,
- Kişisel verilerin korunması için alınacak güvenlik önlemlerinin detayları,
- Kişisel verilerin aktarımının hangi yöntemle yapılacağı,
- Kişisel verilerin saklanmasına ilişkin sürelerin doğru uygulanabilmesi için kullanılacak metot,
- Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonim hale getirilmesi yöntemleri

hususlarında karar verme yetkisini veri işleyene bırakabilir. Yani, özellikle bazı teknik konularda veri sorumlusunun menfaatlerine bağlı kalmak ve talimatlarına uymak koşuluyla, veri işleyen de bazı konularda karar verme yetkisini haiz olabilir. Diğer taraftan, veri işleyen tespiti için genel itibarıyla;

- Kişisel veri işlemek için başkasından talimat alınması,
- Kişisel verilerin kişilerden toplanması sürecinde karar verme yetkisine sahip olmamak,
- Kişisel verilerin kullanım amaçlarının belirlenmemesi,
- Verilerin ne şekilde ifşa olabileceğine, kimlerin bu verilere erişebileceğine karar verme yetkisine sahip olmamak,
- Veri saklama sürecine karar verme yetkisine sahip olmamak,
- Veri işlemenin sonuçlarından sorumlu olmaması,
- Veri sorumlusu ile yapılacak sözleşme gibi yasal bağlayıcılığı olan anlaşmalar çerçevesinde veri sorumlusunun verdiği yetkiler çerçevesinde kişisel verilerin işlenmesine yönelik birtakım karar verme mekanizmalarının söz konusu olup olmadığı

hususları değerlendirilmek suretiyle yukarıda sayılanların çoğunun bulunması halinde veri işleme faaliyetini gerçekleştiren veri işleyen olarak kabul edilecektir.

3. Öte yandan, Kanunun muhtelif hükümlerinde veri sorumlusuna birtakım yükümlülükler getirilmiştir. Bu yükümlülükler başlıca “*aydınlatma yükümlülüğü, veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler, ilgili kişiler tarafından yapılan başvuruların cevaplanması ve Kişisel Verileri Koruma Kurulunun (Kurul) kararlarının yerine getirilmesi yükümlülüğü, veri sorumluları siciline kaydolma yükümlülüğü*” olarak sayılabilir. Kanun koyucu kişisel verileri işlenen ilgili kişilere bu verilerinin kim tarafından, hangi amaçlarla ve hukuki sebeplerle işlenebileceği, kimlere hangi amaçlarla aktarılacağı hususunda bilgi talep etme hakkı tanımakta ve bu hususları, veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü kapsamında ele almaktadır. Buna göre veri sorumlusu, Kanunun 10 uncu maddesi çerçevesinde kişisel verilerin elde edilmesi sırasında **bizzat veya yetkilendirdiği kişi aracılığıyla** aşağıdaki bilgileri ilgili kişiye sağlamakla yükümlüdür:

- Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,

- Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
- Kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı,
- Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi,
- 11 inci maddede sayılan diğer hakları.

Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünün bulunması durumunda aydınlatma yükümlülüğü çerçevesinde ilgili kişiye verilecek bilgiler, Sicile açıklanan bilgilerle uyumlu olmalıdır. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi, ilgili kişinin onayına tabi değildir. Tek taraflı bir beyanla aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilebilir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin ispatı ise veri sorumlusuna aittir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, Kanununun 10 uncu maddesinde yer alan aydınlatma yükümlülüğü "*Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ*" (**Aydınlatma Tebliği**) hükümlerine uygun olarak yerine getirilmelidir. Her ne kadar aydınlatma yükümlülüğü veri sorumlusuna ait olsa da veri işleyene verdiği talimatlar doğrultusunda veri işleyen tarafından da aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilebileceği değerlendirilmektedir. Nitekim, Kanununun 10 uncu maddesinde "*kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi aracılığıyla*" denilmek suretiyle veri sorumlusuna aydınlatma yükümlülüğü konusunda iki seçenek tanınmıştır. Diğer bir deyişle, aydınlatma yükümlülüğünün bizzat veri sorumlusu tarafından mı yoksa yetkilendireceği kişi tarafından mı yerine getirileceği konusunda Kanun, veri sorumlusuna seçim hakkı tanımıştır.

Sonuç olarak; Kanununun 10 uncu maddesinde düzenlenen "aydınlatma yükümlülüğü" bizzat veri sorumlusu tarafından veya veri sorumlusunun yetkilendirdiği bir kişi tarafından yerine getirilebilir. Veri sorumlusu tarafından yetkilendirilen kişi de veri işleyen olabilir.

“Geçmiş sağlık verilerinin düzeltilmesine/silinmesine yönelik şikâyetler” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 06/02/2020 tarihli ve 2020/93 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 06/02/2020
Karar No : 2020/93
Konu Özeti : Geçmiş sağlık verilerinin düzeltilmesine/silinmesine yönelik şikâyetler

İlgili kişilerden alınan şikâyet dilekçelerinde özetle; geçmişte çeşitli sebeplerle kaydedilen sağlık raporlarının ve özellikle psikiyatrik hastalık tanılarının yaşamlarında sorun teşkil ettiği ve girmiş oldukları ve/veya girmeyi planladıkları çeşitli sınavların bu kayıtlardan dolayı olumsuz sonuçlandığı ve/veya sonuçlanacağı, ancak bu rapor/tanıların gerçeği yansıtmadığı ifadelerine yer verilerek söz konusu kişisel verilerin sağlık kayıtlarından düzeltilmesi ya da silinmesi talep edilmiştir.

Konuya ilişkin olarak başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusu Bakanlıktan alınan yazıda;

- Anayasanın 20 nci maddesinde kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının kişisel verilerin silinmesini talep etme hakkını da kapsadığı ifade edilse de kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esaslarının kanunla düzenleneceğinin öngörüldüğü ve buna ilişkin usul ve esasların 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) ile belirlendiği,
- Kanunun 7 nci maddesi hükmünden de anlaşılacağı üzere Anayasanın 20 nci maddesinde yer alan kişisel verilerin silinmesini talep etme hakkının mutlak hak olmayıp bu hakkın ileri sürülmesinin belirli şartların varlığına bağlandığı, Kanun ve ikincil düzenlemelerle belirlenen bu şartların dayanağının yine Anayasanın 20 nci maddesinin son fıkrasında bulunan “*Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.*” hükmü olduğu,
- Buna ilaveten, 28.10.2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi Veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinde “*1) İlgili kişi, Kanununun 13 üncü maddesine istinaden veri sorumlusuna başvurarak kendisine ait kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini talep ettiğinde; a) Kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmışsa; veri sorumlusu talebe konu kişisel verileri siler, yok eder veya anonim hale getirir. Veri sorumlusu, ilgili kişinin talebini en geç otuz gün içinde sonuçlandırır ve ilgili kişiye bilgi verir. b) Kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmış ve talebe konu olan kişisel veriler üçüncü kişilere aktarılmışsa veri sorumlusu bu durumu üçüncü kişiye bildirir; üçüncü kişi nezdinde bu Yönetmelik kapsamında gerekli işlemlerin yapılmasını temin eder. c) Kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmamışsa, bu talep veri sorumlusunca Kanununun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca gerekçesi açıklanarak reddedilebilir ve ret cevabı ilgili kişiye en geç otuz gün içinde yazılı olarak ya da elektronik ortamda bildirilir.*” hükmünün bulunduğu, dolayısıyla kişisel veri işleme şartlarının tamamının ortadan kalkmadığı gerekçesiyle ilgili kişilerin kişisel verilerinin silinmesi taleplerinin veri sorumlusu tarafından reddedilebileceği, bu Yönetmelik ile de bunun hüküm altına alındığı,
- Anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde kişilere kendi verilerini silme hakkının verilmediğinin değerlendirildiği, bu hususun Kanun ve ikincil düzenlemelerden de anlaşıldığı, veri silme taleplerinin ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna iletilebileceği ve ancak belirli şartların varlığı halinde kişisel verilerin silinebileceğinin düzenlendiği,
- Bu kapsamda, kişilerin sağlık geçmişlerinde yer alan psikiyatrik tanıların silinmesi halinde kamu güvenliği ve kamu düzeni bakımından çok ciddi tehditlerin gündeme gelebileceği, kişilerin kendilerine konulan psikiyatrik tanıları nedeniyle alamadıkları sürücü ehliyeti ve silah ruhsatı gibi belgeleri almaya hak kazanabilecekleri, gerçekte var olmasına ya da var olmadığı ispat edilmemiş olmasına rağmen silinen rahatsızlıkların etkileri ile istenmeyen olayların yaşanabileceğinin değerlendirildiği,
- Kanunun tam muafiyet hallerinin düzenlendiği 28 inci maddesinin birinci fıkrasında kamu güvenliği ve kamu düzenine yer verildiği ve önemlerine binaen bu şartlardan herhangi birisinin varlığı durumunda Kanunun uygulanmayacağına yer verildiği,

- Ayrıca Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “...Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.” hükmü kapsamında, sağlığa ilişkin verilerin tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla ilgili kişilerin açık rızaları olmaksızın Bakanlıklarınca işlenebileceği, bu durumda verilerin işleme sebeplerinin açık rıza değil, Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan amaçlar olduğu,
- Sonuç olarak, ilgili kişilerin sağlık geçmişlerinde yer alan psikiyatrik tanılarının, Bakanlıklarınca resen veya ilgili kişinin başvurusu üzerine kamu güvenliği ile kamu düzeni bakımından büyük bir tehdit doğuracağı ve bu sebeple ilgili tanılarının silinmesinin uygun olmayacağını değerlendirildiği,
- Diğer taraftan, Bakan Yardımcılığının 17.05.2019 tarihli Makam Oluru kapsamında sehven konulan tanılarının silinmesi için tanı girişi yapan hekimin tanının hatalı kaydedildiğini bildiren yazısı, tanı girişinin yapıldığı sağlık tesisinin başhekim onaylı resmi yazısı veya hatalı kaydedildiği belirtilen tanının silinmesine ilişkin ilgili il sağlık müdürlüğünün ya da ilgili Genel Müdürlük yazısının Genel Müdürlüklerine iletilmesi gerektiği;
- Sehven kaydedildiği kanıtlanmamış tanılar için ise ilgili il sağlık müdürlüğüne başvurulması ve bünyesinde kurulan bir komisyon ya da ilgili il sağlık müdürlüğü tarafından görevlendirilen hekim vasıtası ile hatalı kaydedildiği iddia edilen tanının araştırılması, araştırma sonucunda tanının hatalı kaydedildiği sonucuna ulaşılmaması halinde düzenlenecek raporda “ilgili tanının kişide bulunup bulunmadığının” net şekilde ifade edilmesi ya da bu hususta bir eğitim araştırma hastanesinden alınacak heyet raporu ile birlikte sağlık tesisinin bağlı bulunduğu il sağlık müdürlüğüne başvuru yapılması gerektiği; bu sürecin takip edilmesi sonucunda sehven konulan tanılarla belirli bir muayene neticesinde konulmasına karşın kişi üzerindeki etkisi devam etmeyen tanılarının silinmesinin mümkün bulunduğu

belirtilmiştir.

Bahse konu şikayet başvurularının incelenmesi neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 06/02/2020 tarih ve 2020/93 sayılı Kararı ile;

- 6698 sayılı Kanunun amacı kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek olup, Kanunun 3 üncü maddesinde kişisel verinin, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi şeklinde tanımlandığı,
- Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde, kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işleneceği hükme bağlandıktan sonra, kişisel verilerin işlenmesinde uyulması zorunlu ilkelere yer verildiği, bu çerçevede, kişisel verilerin ancak,
 - a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun şekilde,
 - b) Belirli, açık ve meşru amaçlar kapsamında,
 - c) Doğru ve gerektiğinde güncel olma şartıyla,
 - ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ve
 - d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkelere uygun işlenebileceği,
- Kanunun 6 ncı maddesinde ise özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları düzenlenmiş olup, anılan maddenin;

“(1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.

(4) *Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır.*” şeklinde hüküm altına alındığı,

- Kanununun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında, bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kişisel verilerin resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silineceği, yok edileceği veya anonim hale getirileceğinin hükmüne bağlandı,
- Kişisel Verilerin Silinmesi Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmeliğin kişisel verilerin silinmesine ilişkin 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında Kanununun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde yer alan kişisel verilerin işleme şartlarının tamamının ortadan kalkması halinde, kişisel verilerin veri sorumlusu tarafından resen veya ilgili kişinin talebi üzerine silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi gerektiği; 8 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin silinmesi, kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemi olarak tanımlanırken (2) numaralı fıkrasında veri sorumlusunun, silinen kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için erişilemez ve tekrar kullanılamaz olması için gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlü olduğunun düzenlendiği,
- Yönetmeliğin 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise ilgili kişinin, Kanununun 11 inci ve 13 üncü maddelerine istinaden veri sorumlusuna başvurarak kendisine ait kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini talep ettiğinde; kişisel verileri işleme şartlarının tamamı ortadan kalkmışsa; veri sorumlusunun talebe konu kişisel verileri sileceği, yok edeceği veya anonim hale getireceği, ayrıca veri sorumlusunun, ilgili kişinin talebini en geç otuz gün içinde sonuçlandıracağı ve ilgili kişiye bilgi vereceğinin belirlendiği,
- Kanununun 11 inci maddesinde ise ilgili kişilerin hakları sıralanmış olup, maddede “*Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili; a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme, b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, c) Kişisel verilerin işleme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme, e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme, g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme haklarına sahiptir*” hükmüne yer verildiği,
- 21.06.2019 tarihli ve 30808 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde kişisel verilerin imha edilmesinin; kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi şeklinde tanımlandığı,
- Anılan Yönetmeliğin “Kişisel Sağlık Verilerinin Düzeltilmesi” başlıklı 13 üncü maddesinin; “(1) *İlgili kişi, kendisi hakkında sehven oluşturulan sağlık verilerinin düzeltilmesi hususunda sağlık verisinin oluşturulduğu sağlık hizmeti sunucusunun bağlı bulunduğu il sağlık müdürlüğüne başvurur. İl sağlık müdürlüğü, ilgili sağlık hizmeti sunucusunda yapacağı araştırma neticesinde sağlık verisinin sehven oluşturulduğu bilgisine ulaşırsa resmi yazı ile Genel Müdürlüğe başvurur ve sehven oluşturulan sağlık verisinin düzeltilmesini ister. (2) Genel Müdürlük tarafından tesis edilecek işlem, sağlık hizmeti sunucusunun kendi veri tabanında da gerçekleştirilir. (3) Genel Müdürlük, sağlık hizmeti sunucuları tarafından oluşturulan sağlık verilerinin kendileri tarafından düzeltilebileceği tarihi belirler ve bu tarihi ihtiyaca göre günceller. Genel Müdürlükçe belirlenen bu tarihten sonra oluşturulan sağlık verileri ilgili sağlık hizmeti sunucusu tarafından; bu tarihten önce oluşturulan sağlık verileri ise ilgili il sağlık müdürlüğünün talebi üzerine Genel Müdürlükçe düzeltilir.*” ve kişisel sağlık verilerinin imha edilmesi başlıklı 14 üncü maddesinin “(1) *Kişisel verilerin imha edilmesinde, Kanununun 7 nci maddesi ile Kurum tarafından hazırlanarak 28/10/2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine riayet edilir.*” hükmünü amir olduğu

değerlendirmelerinden hareketle;

- İlgili kişilerin kişisel sağlık verilerinin düzeltilmesi talepleri hususunda, Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmeliğin 13 üncü maddesi kapsamında ilgili il sağlık müdürlüklerine başvuruda bulunmaları ve il sağlık müdürlükleri tarafından başvurularına olumsuz cevap verilmesi

sebebiyle Kurula yaptıkları şikâyetler kapsamında; kişisel sağlık verilerinin işleme şartlarının “kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi” şartının ortadan kalkmaması sebebiyle kaydedilen sağlık verilerinin bu amaca hizmet ettiği dikkate alındığında bahse konu şikâyetler ile ilgili olarak Kanun kapsamında yapılacak bir işlem olmadığına,

- İlgili kişilerin kişisel sağlık verilerinin silinmesine ilişkin talepleri hususunda kişisel sağlık verilerinin işleme şartlarından “kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi” şartının ortadan kalkmaması sebebiyle kaydedilen sağlık verilerinin bu amaca hizmet ettiği dikkate alındığında bu verilerin Bakanlık tarafından Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında işlendiği ve söz konusu işleme şartlarının ortadan kalkmaması nedeniyle Kanun kapsamında yapılacak bir işlem olmadığına

karar verilmiştir.

“Veri sorumlusu işveren tarafından, iş sözleşmesi tek taraflı olarak feshedilen ve işe iade davası açan ilgili kişiye ait özlük dosyasında yer alan sağlık raporunun dava savunmasında kullanılmak suretiyle mahkemeye sunulması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/02/2020 tarihli ve 2020/138 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 18/02/2020
Karar No : 2020/138
Konu Özeti : Özlük dosyasında yer alan sağlık raporunun veri sorumlusu tarafından dava savunmasında kullanılmak üzere mahkemeye sunulması

Kuruma intikal eden şikâyetle özetle, ilgili kişinin iş akdinin tek taraflı feshi nedeniyle veri sorumlusu işveren hakkında açtığı işe iade davasında, dava içeriği ile ilgili olmamasına rağmen özlük dosyasında yer alan kendisine ait özel nitelikli kişisel verilerinin mahkemenin talebi olmadığı hâlde dava dosyasına sunulduğu, sağlık durumu hakkında özellikle ilgili sağlık kurumu tarafından bir tanı konulmamış olmasına rağmen sağlık raporlarında yer alan “uzman” veya “bilirkişi” gibi ifadelerin büyük harfler içine alınarak psikolojik tanı koymaya yetkili bir kurum veya kişi sıfatı ile raporların davaya konu edilmesinin kişilik haklarının ihlal edilmesine sebebiyet verdiği ifade edilerek 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) uyarınca veri sorumlusu hakkında gerekli işlemlerin tesis edilmesi talep edilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Kurul Kararı ile başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İşverenin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesine göre çalışanın sağlık muayenelerini yapmasını sağlamak zorunda olduğu, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 7 nci maddesinde yer alan hüküm uyarınca işten ayrılma tarihinden itibaren en az 15 yıl süreyle çalışanların kişisel sağlık dosyalarının saklanacağı, bu sebeple çalışanın sağlık verilerinin anılan Kanun ve Yönetmelik hükümlerince işlendiği,
- Söz konusu raporların herhangi bir gerekçe ile talep edilmeksizin izin taleplerinin bir mazereti olarak bizzat ilgili kişinin kendisi tarafından ibraz edildiği, ilgili kişinin tüm uyarılara rağmen görev ve sorumluluklarının gereğini yerine getirmemesi ile birlikte işyerinde sergilediği olumsuz tutum ve beyanlar nedeniyle işyerinin çalışma düzenine ve iş huzurunun bozulmasına sebebiyet verdiği, bu nedenle 4857 sayılı İş Kanununun 25 inci maddesi uyarınca iş akdinin feshedildiği,
- Mahkeme tarafından ilgili kişiye ait özlük dosyasının tüm içeriğinin kendilerine gönderilmesinin istendiği, bu bağlamda mahkeme tarafından talep edilen özlük dosyasının tüm içeriğinin şikâyete konu sağlık raporları da dâhil olmak üzere herhangi bir bilgi ve belge ayırt edilmeksizin mahkeme ile paylaşıldığı, mahkeme emrinin yerine getirilmesini müteakip şikâyete konu raporların şirket savunması ve iş akdi feshi sebebine ilişkin maddi vakıaların ispatı amacıyla hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun ve işlendiği amaç ile bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak cevap dilekçesine de eklenerek mahkemeye sunulduğu

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin yapılan inceleme neticesinde: Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/02/2020 tarih ve 2020/138 sayılı Kararı ile;

- Kanunun 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi uyarınca “ilgili kişi” tanımlaması, kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi ifade ederken; (ı) bendi uyarınca “veri sorumlusu” tanımlamasının, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi; (e) bendi uyarınca da “kişisel verilerin işlenmesi” tanımlamasının, kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi ifade ettiği,

- Kanunun “Genel ilkeler” başlıklı 4 üncü maddesi hükmü uyarınca kişisel verilerin, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği ve kişisel verilerin işlenmesinde
 - a) *Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.*
 - b) *Doğru ve gerektiğinde güncel olma.*
 - c) *Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme.*
 - ç) *İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.*
 - d) *İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme”* ilkelerine uyulmasının zorunlu olduğu,
- Kanunun “Kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 5 inci maddesi hükmü uyarınca da kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği ancak,
 - a) *Kanunlarda açıkça öngörülmesi.*
 - b) *Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.*
 - c) *Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.*
 - ç) *Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.*
 - d) *İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.*
 - e) *Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.*
 - f) *İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.”* şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğu,
- Kanunun 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerinin özel nitelikli kişisel veri olduğu, (2) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesinin yasak olduğu, (3) numaralı fıkrasında, birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel verilerin kanunlarda öngörülen hallerde, sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel verilerin ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanın planlanması ve yönetimi amacıyla sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceğinin hükme bağlandığı,
- 4857 sayılı İş Kanununun işçi özlük dosyası başlıklı 75 inci maddesine göre; işverenin çalıştırdığı her işçi için bir özlük dosyası düzenlediği, bu dosyada, işçinin kimlik bilgilerinin yanında, bu kanun ve diğer kanunlar uyarınca düzenlemek zorunda olduğu her türlü belge ve kayıtları saklamak ve bunları istendiği zaman yetkili memur ve mercilere göstermek zorunda olduğu, ayrıca idari para cezası başlıklı 104 üncü maddesinde Kanunun 75 inci maddesinde belirtilen işçi özlük dosyalarını düzenlemeyen işveren veya işveren vekiline idari para cezası verileceği, ancak sağlık raporlarının işçiye ait özlük dosyasının içerisinde yer alıp alamayacağı hususuna ilişkin ise gerek 4857 sayılı İş Kanununda gerekse 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda özel bir hüküm bulunmadığı,
- Diğer yandan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 219 uncu maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca, tarafların, kendilerinin veya karşı tarafın delil olarak dayandıkları ve ellerinde bulunan tüm belgeleri mahkemeye ibraz etmek zorunda olduğu, bununla birlikte, anılan Kanunun 220 nci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, belgeyi ibraz etmesine karar verilen tarafın, kendisine verilen sürede belge ibraz edilmez ve aynı sürede, delillerle birlikte ibraz edilmemesi hakkında kabul edilebilir bir mazeret gösterilmez ya da belgenin elinde bulunduğu inkâr edilirse, mahkemenin, duruma göre belgenin içeriği konusunda diğer tarafın beyanını kabul edebileceği,
- 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun “İncelenemeyecek Dilekçeler” başlıklı 6 ncı maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanların incelenemeyeceğinin hüküm altına alındığı,
- Somut olayda mahkemenin davaya ilişkin olarak yazmış olduğu müzekkerede davalı veri sorumlusundan davacı ilgili kişiye ait özlük dosyasının tüm içeriğinin tasdikli bir suretinin gönderilmesini istediğinin görüldüğü

değerlendirmelerinden hareketle

- 6698 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinde yer alan “Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi” hükmü ile 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun’un “İncelenemeyecek Dilekçeler” başlıklı 6 ncı maddesinin (b) bendi dikkate alındığında konuya ilişkin Kurul tarafından tesis edilecek bir işlem bulunmadığına karar verilmiştir.

“Spor salonu hizmeti sunan veri sorumlusunun, üyelerinin giriş-çıkış kontrolünü biyometrik veri işleyerek yapması ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/02/2020 Tarihli ve 2020/167 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 27/02/2020
Karar No : 2020/167
Konu Özeti : Spor salonu hizmeti sunan sorumlusunun, üyelerinin giriş-çıkış kontrolünü biyometrik veri işleyerek yapması ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun Kararı

Spor salonu hizmeti sunan şirketin (veri sorumlusu), üyelerinin giriş-çıkış kontrolünde el okutma sistemine geçilmesi gibi biyometrik verileri içeren bazı özel nitelikli kişisel verileri işlemesi ve bu bilgilerin güvenli şekilde muhafaza edildiğinden şüphe duyulması üzerine ilgili kişilerce Kuruma intikal ettirilen şikâyetin incelenmesi neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/02/2020 tarih ve 2020/167 sayılı Kararı ile;

- 6698 sayılı Kanunun “Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 6 ncı maddesinde kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerinin özel nitelikli kişisel veri olarak belirlendiği, özel nitelikli kişisel veriler arasında yer alan biyometrik veri tanımına ise Kanunda yer verilmemekle birlikte, 25.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğünde (GDPR) biyometrik verinin; “yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin olarak spesifik teknik işlemeyen kaynaklanan kişisel veriler” olarak tanımlandığı,

GDPR’ın Recital bölümünün 51 inci maddesinde de biyometrik verilerle ilgili açıklamalara yer verildiği ve fotoğrafların işlenmesinin doğrudan biyometrik veri olarak nitelendirilemeyeceği, yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceği açıklamalarına yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olmasının kriter alındığının değerlendirildiği,

Danıştay 15. Dairesinin 2014/4562 Esas sayılı kararında ise biyometrik yöntemlerin, ölçülebilir fizyolojik ve bireysel özellikleri aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniklerini ifade ettiği belirtilerek, bu yöntemler arasında parmak izi tanıma, avuç içi tarama, el geometrisi tanıma, iris tanıma, yüz tanıma, retina tanıma, DNA tanıma gibi yöntemlerin bulunduğu ifade edildiği

hususlarından hareketle bir spor tesisine giriş esnasında el ve parmak izinin taranması suretiyle kişilerin kimlik doğrulamasının yapılması hususunda adı geçen veri sorumlusunun özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki biyometrik veri işleme faaliyetinde bulunduğu değerlendirildiği,

- Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde de, kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işleneceği hükme bağlandıktan sonra, kişisel verilerin ancak hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun şekilde, belirli, açık ve meşru amaçlar kapsamında, doğru ve gerektiğinde güncel olma şartıyla, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ve ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkelerine uygun işlenebileceğinin düzenlendiği,

Bu ilkelerden, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesinin, işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olması, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirdiği,

sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak veri işlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği,

Ölçülülük ilkesinin ise, veri işleme faaliyeti ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması, diğer bir ifadeyle veri işlemenin amacı gerçekleştirecek ölçüde olması anlamına geldiği, bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan kişisel verilerin toplanmaması ve/veya işlenmemesi gerektiği, veri sorumlusunun amacı çerçevesinde ölçülülük ilkesine uygun olarak ilgili kişiden minimum düzeyde bilgi talep etmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan veri işlemeden kaçınması gerektiği, kişisel verilerin işlenmesinin ilgili kişinin iznine bağlı olarak gerçekleştirilse ve belirli bir amaca bağlı olsa bile açık rızanın, aşırı miktarda veri toplanmasını meşrulaştırmayacağı, buna göre kişisel verilerin yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanması, amacın gerektirdiği yerlerde kullanılması ve amaç için gerekli olandan uzun süre tutulmaması gerektiği,

dikkate alındığında spor salonuna giriş için veri sorumlusu tarafından uygulanan “el ve parmak izi taraması” sisteminin, üyelerin açık rızası olsa bile hizmetten faydalanmak için üyelere sunulmasının, kişisel verilerin işlenmesinde ölçülülük ilkesi ışığında ilgili kişilerden minimum düzeyde veri talep etme ilkesi ile uyumlu olmadığı değerlendirilmiş olup, **bu itibarla;**

- Spor kulübüne giriş ve çıkışların kontrolü amacıyla getirilen avuç içi izinin taranması suretiyle kişilerin kimlik doğrulamasının yapılmasının, biyometrik veri kapsamında değerlendirilmeyeceği ve bu sistemin yanı sıra dileyen üyelerin kart göstermek suretiyle tesisten faydalandıkları iddia edilse de avuç içi tarama sisteminin biyometrik veri tanımını karşıladığı, bu sistemin yanı sıra seçimlik hak sunulsa bile biyometrik veri içeren bir sistemin tesis giriş ve çıkışlarında kullanılmasının Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendindeki ölçülülük ilkesine aykırı olduğu kanaatine varılması nedeniyle Şirketin söz konusu uygulamasının Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırılık teşkil ettiği sonucuna varıldığından, Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi kapsamında veri sorumlusu hakkında 225.000 TL idari para cezası uygulanmasına,
- Veri sorumlusu tarafından bugüne kadar işlenen ve muhafaza edilen el, parmak ve avuç izi ile ilgili verilerin Kanunun 7 nci maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ivedilikle yok edilmesi, eğer ilgili özel nitelikli verilerin üçüncü kişilere aktarılması söz konusu ise, yok etmeye yönelik işlemlerin bu verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere ivedilikle bildirilmesinin sağlanması ve biyometrik veri ile giriş çıkış işlemleri yapılmasının ve biyometrik veri işlemenin durdurulması hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- İlgili kişinin veri sorumlusuna bünyesinde bulunan kişisel verilerinin silinmesi talebine istinaden, talebin yerine getirildiğine ve söz konusu kişisel verilerin silindiğine ilişkin ilgili kişinin bilgilendirilmesi ve söz konusu silme işlemine ilişkin tevsik edici bilgi ve belgelerin Kurumumuza iletilmesi hususunda Şirketin talimatlandırılmasına,
- Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ hükümlerinin de hatırlatılması suretiyle veri sorumlusunun Aydınlatma Metninin usulüne uygun olarak güncellenmesi hususunda talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“Ses kayıt özelliği bulunan güvenlik kamerası kullanılması” ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 12/03/2020 tarihli ve 2020/212 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi	: 12/03/2020
Karar No	: 2020/212
Konu Özeti	: Bir kamu kurumu olan veri sorumlusu tarafından ses kayıt özelliği bulunan güvenlik kamerası kullanılması hk.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca “kişisel veri”; “*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi*” ifade etmektedir. Aynı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca “kişisel verilerin işlenmesi” ise; “*kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem*”, (ç) bendi uyarınca “ilgili kişi”; “*kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi*”, (ı) bendi uyarınca “veri sorumlusu”; “*kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiyi*” ifade etmektedir. Görüldüğü üzere; Kanun kişisel veri işleme faaliyetini tanımlarken örnek olması adına birtakım işlemde bahsetmiş fakat işleme faaliyetini bunlarla sınırlı tutmamıştır. Bu anlamda, kişisel veriler üzerinde gerçekleştirilecek her türlü eylem, kişisel veri işleme faaliyeti olarak kabul edilecek ve Kanun kapsamında değerlendirilecektir.

Kanunun 5 inci maddesinde ise kişisel verilerin işleme şartlarına yer verilmiş olup; bu maddenin birinci fıkrasında, kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, ikinci fıkrasında belirtilen şartlardan (*-Kanunlarda açıkça öngörülmesi, -Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, -Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, -Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, -İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, -Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması, -İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması*) birinin varlığı halinde ise, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğu hükme bağlanmıştır.

Kanunun “Genel ilkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde, kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği ve kişisel verilerin işlenmesinde maddede; “*-Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma. -Doğru ve gerektiğinde güncel olma. -Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme. -İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma. -İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.*” şeklinde sayılan ilkelere uyulmasının zorunlu olduğu düzenleme altına alınmıştır. Anılan madde hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere, kişisel verilerin işlenmesinde *her hal ve şartta Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan genel ilkelere uyulması hukuki bir gerekliliktir.* Bu ilkelere kişisel verilerin “*belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme*” ilkesi, kişisel veri işleme faaliyetlerinin ilgili kişi tarafından açık bir şekilde anlaşılır olmasını, kişisel veri işleme faaliyetinin hangi hukuki işleme şartına dayalı olarak gerçekleştirildiğinin tespit edilmesini, kişisel veri işleme faaliyetinin ve gerçekleştirilme amacının belirliliğini sağlayacak detayda ortaya konulmasını sağlar. Amacın meşru olması, veri sorumlusunun işlediği verilerin, yapmış olduğu iş veya sunmuş olduğu hizmetle bağlantılı ve bunlar için gerekli olması anlamına gelmektedir. Bir diğer önemli ilke olan “*işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması*” ilkesine göre, işlenen veriler belirlenen amaçların gerçekleştirilmesine elverişli olmalı, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik veri işleme yoluna gidilmemelidir. Burada önemli olan, amacı gerçekleştirmeye yönelik yeterli verinin temin edilmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan verilerin işlenmesinden kaçınılmasıdır. Ölçülülük ilkesi ise, veri işleme ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması yani veri işlemenin, amacı gerçekleştirecek ölçüde olması demektir.

Bu kapsamda kişisel verilerin korunması hakkı, Anayasanın “Özel hayatın gizliliği” başlıklı 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasında; “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” şeklinde hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ile kişisel verilerin korunması hakkına anayasal bir nitelik kazandırılmış olup; bir temel hak ve özgürlük olan bu hakkın sınırlandırılması da ancak Anayasanın 13 üncü maddesine uygun bir şekilde gerçekleştirilecektir. Nitekim, Anayasanın 13 üncü maddesi; “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” hükmünü amirdir. Görüldüğü üzere; bir temel hak ve özgürlüğün sınırlandırılmasının söz konusu olduğu hallerde; hakkın özüne dokunulmaması ve sınırlamanın Anayasanın sözüne, ruhuna, demokratik toplum düzenine, laik Cumhuriyetin gerekleri ile ölçülülük ilkesine aykırı olmaması gerekmektedir.

Bu hususa ilişkin olarak Anayasa Mahkemesinin 28/09/2017 tarihli ve 2016/125 E. 2017/143 K. sayılı kararında da; “...

24. Anayasa'nın 20. maddesinin üçüncü fıkrasında ise “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

25. 108 sayılı Sözleşme'nin 9. maddesinde de devlet güvenliği, kamu güvenliği, devletin ekonomik menfaatlerinin korunması ve suçlarla mücadele edilmesi, ilgilinin veya üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması ile verilerin istatistikî veya bilimsel amaçlarla kullanılması durumlarında kişisel verilerin korunmasına sınırlamalar getirilebileceği belirtilmektedir.

26. Ancak bu sınırlama yapılırken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejimini belirleyen Anayasa'nın 13. maddesine de uyulması gerekmektedir. Anayasa'nın 13. maddesinde “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” denilmektedir. Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması hakları, yalnızca kanunla ve demokratik bir toplumda gerekli olduğu ölçüde sınırlanabilir. Ayrıca getirilen bu sınırlamalar hakkın özüne dokunamayacağı gibi Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

27. Temel hak ve özgürlükler özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'da öngörülen sebeplerle ve ancak kanunla sınırlanabilir. Dokunulamayacak “öz”, her temel hak ve özgürlük açısından farklılık göstermekle birlikte kanunla getirilen sınırlamanın hakkın özüne dokunmadığının kabulü için temel hakların kullanılmasını ciddi surette güçleştirip amacına ulaşmasına engel olmaması ve etkisini ortadan kaldıracı bir nitelik taşıması gerekir.

28. Temel hak ve özgürlüklerin özlerine dokunulmaksızın yapılan sınırlamaların ise demokratik toplum düzeninin gerekleri ile ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı belirtilmiştir. Öze dokunma yasağını ihlal etmeyen müdahaleler yönünden gözetilmesi öngörülen “demokratik toplum düzeninin gerekleri” kavramı, öncelikle ilgili hak yönünden getirilen sınırlamaların zorunlu ve istisnai tedbir niteliğinde olmalarını gerektirmektedir. “Demokratik toplum düzeninin gerekleri”nden olma, bir sınırlamanın demokratik bir toplumda zorlayıcı bir toplumsal ihtiyacın karşılanması amacına yönelik olmasını ifade etmektedir.

29. Anayasa'nın 13. maddesinde ifade edilen “ölçülülük ilkesi”, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin başvurularda dikkate alınması gereken bir diğer ilkedir. Demokratik toplum düzeninin gerekleri ve ölçülülük ilkeleri, iki ayrı kriter olarak düzenlenmiş olmakla birlikte bu iki kriter arasında sıkı bir ilişki vardır. Temel hak ve özgürlüklere yönelik herhangi bir sınırlamanın

başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak temel haklara en az müdahaleye olanak veren ölçülü bir sınırlama niteliğinde olup olmadığının incelenmesi gerekir.

30. Demokratik toplum kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin en geniş şekilde güvence altına alındığı bir düzeni gerektirir. Demokrasilerde devlete düşen görev temel hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek, bunların etkili şekilde kullanılmasını sağlayacak tedbirleri almaktır. Bu kapsamda devlet, özellikle temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldıracak veya bunlara ölçüsüz müdahale teşkil edecek tutumlardan kaçınmalı ve başkalarından gelebilecek tehditlere karşı bireyleri korumalıdır.

31. Özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması hakkı, temel hak ve özgürlükler arasında önemli bir yer alır. Özel hayatın gizliliğinin korunması, bu hayatın başkalarının gözleri önüne serilmemesi demektir. Kişinin özel hayatının, yalnız kendisi veya kendisinin bilmesini istediği kimseler tarafından bilinmesini isteme hakkı, kişinin temel haklarından biridir ve bu niteliği nedeniyle insan haklarına ilişkin beyanname ve sözleşmelerde yer almış; demokratik ülkelerin mevzuatında açıkça belirlenen istisnalar dışında devlete, topluma ve diğer kişilere karşı korunmuştur. Kişisel verilerin korunması hakkı ise özel hayatın gizliliği hakkının özel bir biçimi olarak bireyin hak ve özgürlüklerini kişisel verilerin işlenmesi sırasında korumayı amaçlamaktadır. Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sağlanan anayasal güvencenin yaşama geçirilebilmesi için bu hakkı ilgilendiren yasal düzenlemelerin açık, anlaşılabilir ve kişilerin söz konusu haklarını kullanabilmelerine elverişli olması gerekir. Ancak böyle bir düzenleme ile kişilerin özel hayatlarını ilgilendiren veri ve bilgilerin resmî makamların keyfî müdahalelerine karşı korunması mümkün olabilir.

...” açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, temel hak ve özgürlük niteliğini haiz kişisel verilerin korunması hakkının sınırlandırılmasının, demokratik bir toplumda gerekli olduğu ölçüde, hakkın kullanımının ciddi surette güçleştirilip amacına ulaşmasının engellenmemesi ve etkisinin ortadan kaldırılmaması şartıyla mümkün olmasının yanı sıra, Devlet’in de bu tür hakları ortadan kaldıracak veya bu haklara ölçüsüz müdahale teşkil edecek tutumlardan kaçınması gerekmektedir. Dolayısıyla, kişisel verilerin korunması hakkını sınırlayan hükümlerin, hakkın kullanımını ciddi surette güçleştirip amacına ulaşmasını engelleyecek ve etkisini ortadan kaldıracak şekilde geniş yorumlanmaması, aksine bu hükümlerin bir Anayasal hakkın istisnası olduğu bilinci ile dar yorumlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu açıklamalar çerçevesinde, sesli kamera kaydının hukuka uygun bir kişisel veri işleme faaliyeti olarak değerlendirilebilmesi için Anayasada belirtilen temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasında gözetilmesi gereken ilkelere uygun olması gerekmektedir. Bu kapsamda söz konusu kayıt ile beklenen faydanın ses kaydı olmaksızın görüntü kaydı ile elde edilebileceği hallerde ses kaydının da yapılması, gerçekleştirilecek kişisel veri işleme faaliyeti ile ulaşılmak istenen amaç arasındaki dengenin bozulmasına yol açacağından ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil edecektir. Bu anlamda, gözetim sistemlerinde görüntü kaydı ile birlikte ses kayıt sisteminin de kullanılmasının sadece görüntü kaydına göre çok daha müdahaleci olacağı açıktır. Diğer taraftan, kameralar vasıtasıyla görüntü ile birlikte ses kaydı yapılması, bireylerde her açıdan gözetim altında tutuldukları endişesi yaratabilecek olup, kişilerin kamusal alanda bile özel bir kısım diyaloglarının ya da yaşantı kesitlerinin bulunabileceği de dikkate alındığında bu yönde bir uygulamanın hakkın özüne zarar vereceği değerlendirilmektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, güvenlik amacıyla kamu kurumunun halk girişine takılması yönünde ihtiyaç bulunduğu belirtilerek ses kaydı yapan kameraların kullanılması, benzer nitelikteki her türlü ortam açısından da gerekli olduğu yönünde genel bir değerlendirmeye neden olabileceğinden, kişisel verilerin korunması hakkına yönelik oldukça geniş nitelikte bir istisna oluşması sonucunu doğurabilecektir ki, bu hususun da hakkın özüne zarar vereceği değerlendirilmelidir.

“İlgili kişinin kendisine iletilmesi gereken cevap yazısının veri sorumlusu tarafından resmi yazı şeklinde, çalıştığı birime gönderilmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/05/2020 tarihli ve 2020/336 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 05/05/2020
Karar No : 2020/336
Konu Özeti : İlgili kişinin kendisine iletilmesi gereken cevap yazısının veri sorumlusu tarafından resmi yazı şeklinde, çalıştığı birime gönderilmesi

İlgili kişiden alınan şikâyet dilekçesinde özetle; daha önce personeli olduğu veri sorumlusu Üniversitenin Sanat Tarihi Bölümüne iletmış olduğu dilekçesinin akıbeti hakkında 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında veri sorumlusundan kendisine bilgi verilmesini talep ettiği, bu kapsamdaki talebine ilişkin cevabın, doğrudan ve sadece kendisine verilmesi gerekirken başvurusunun halihazırda görevli olduğu aynı Üniversitenin Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne, tüm taraflara açık biçimde yazılmış ve personele iletilen alelade resmi yazı şeklinde iletildiği, üçüncü kişilerin erişimine açılan kişisel bilgilerinin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında korunmasına yönelik olarak veri sorumlusundan gerekli tedbirleri almasını talep ettiği ancak yasal süre içinde gerekli tedbirlerin alınmadığı ve tarafına cevap verilmediği belirtilerek 6698 sayılı Kanun kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Konuya ilişkin başlatılan inceleme çerçevesinde veri sorumlusundan savunması istenilmiş olup, alınan cevabi yazıda özetle;

- İlgilinin başvurusunda yazı içeriğinde kendisine ait ad, soyad, unvan ve sicil numarasına yer verilerek kişisel bilgilerinin üçüncü kişilerin erişimine açıldığının belirtildiği ancak ilgilinin zaten Üniversiteye bağlı bir birimde görevli olduğundan bu bilgilerin çalıştığı birimde bulunması zorunlu olan bilgiler olduğu, dolayısıyla kişisel bilgilerinin üçüncü kişilerin erişimine açıldığı iddiasının gerçek durumla bağdaşmadığının düşünüldüğü,
- İlgili kişinin gönderdiği dilekçenin geldiği sistem üzerinden bağlantı kurularak, dilekçesine herhangi bir kasıt olmaksızın cevapla butonu ile yanıt verildiği için doğrudan çalıştığı birime gitmesine neden olduğu,
- Bu çerçevede kişilik haklarının korunması ilkesi doğrultusunda zedeleyici/yıpratıcı bir tutum sergilenmesinin söz konusu olmadığı

ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin olarak yapılan incelemede, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/05/2020 tarihli ve 2020/336 sayılı Kararı ile,

- Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin (Tebliğ) “Başvuru Usulü” başlıklı 5 inci maddesinde, ilgili kişinin Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen hakları kapsamında taleplerini yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla veri sorumlusuna ileteceği ve Tebliğin 6 ncı maddesinde de veri sorumlusunun bu tebliğ kapsamında yapılacak başvuruları etkin, hukuka ve dürüstlük kuralına uygun olarak sonuçlandırmak üzere gerekli her türlü idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olduğu, veri sorumlusunun başvuruyu kabul edeceği veya gerekçesini açıklayarak reddedeceği ve cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildireceğinin hüküm altına alındığı,
- Nitekim veri sorumlusunun Kanununun 13 üncü maddesi kapsamında kendisine yapılan başvuruya cevap vermemesinin Tebliğin 6 ncı maddesinde yer alan başvuruları etkin, hukuka ve dürüstlük kuralına uygun olarak sonuçlandırma yükümlülüğüne aykırı olduğu değerlendirildiğinden ilgili veri sorumlusu tarafından 6698 sayılı Kanun kapsamında kendilerine

yapılan başvurulara Tebliğe uygun olarak cevap verilmesi hususunda azami dikkat ve özenin gösterilmediği,

- Diğer taraftan, Kanunun “Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, ikinci fıkrasında ise Kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olduğu hükümlerinin yer aldığı,
- Kişisel verilerin işlenmesi faaliyetinin Kanunun 3 üncü maddesinde kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem olarak tanımlandığı, bu çerçevede başvuruya konu olayda ilgili kişinin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında veri sorumlusuna başvurusuna verilen yanıtın, ilgili kişinin çalıştığı birime gönderilmesi suretiyle kişisel verilerinin açıklanmasında Kanunun 5 inci maddesi kapsamında herhangi bir hukuki dayanak söz konusu olmadığından veri sorumlusu tarafından Kanunun 12 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirlerin alınmadığı kanaatine varıldığı,
- 6698 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde Kanunun 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası verileceği ile aynı maddenin üçüncü fıkrasında birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılacağı ve sonucunun Kurula bildirileceğinin hükme bağlandığı,

değerlendirmelerinden hareketle;

- Veri sorumlusunun 6698 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi kapsamında kendisine yapılan başvuruya cevap vermemesinin Tebliğin 6 ncı maddesinde yer alan başvuruları etkin, hukuka ve dürüstlük kuralına uygun olarak sonuçlandırma yükümlülüğüne aykırı olduğu değerlendirildiğinden veri sorumlusunun 6698 sayılı Kanun kapsamında kendilerine yapılan başvurulara Tebliğe uygun olarak cevap verilmesi hususunda azami dikkat ve özenin gösterilmesi konusunda talimatlandırılmasına,
- Veri sorumlusunun söz konusu uygulaması neticesinde yetkisi olmayan kişiler tarafından ilgili kişinin verilerine erişildiği dikkate alındığında veri sorumlusunca kişisel verilerin muhafazasına yönelik veri güvenliğine ilişkin gerekli yükümlülüklerin yerine getirilmediği kanaatine ulaşıldığından, veri sorumlusunun Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırılık teşkil eden uygulaması nedeniyle sorumlular hakkında Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde işlem yapılmasına ve işlemin sonucu hakkında Kurula bilgi verilmesine

karar verilmiştir.

“Sicil dosyalarındaki kişisel verilerin, işlenmelerini gerektiren sebeplerin ortadan kalkmaması sebebiyle, imha edilmemesi gerektiği hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 28/06/2018 Tarihli ve 2018/69 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 28/06/2018
Karar No : 2018/69
Konu Özeti : Sicil Dosyalarındaki Kişisel Verilerin İmha Edilmesi Hakkında

Devlet memurlarının, memuriyet döneminde haklarında açılmış inceleme-soruşturma dosyalarına ilişkin evrakların imha edilmesi talebinin veri sorumlusu kamu kurumunca yerine getirilmemesi üzerine Kuruma yapılan başvuru hakkında;

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 7 nci maddesinde “(1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir. (2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır” hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, 657 sayılı Kanunun “Memur Bilgi Sistemi, Özlük Dosyası” başlıklı 109 uncu maddesinde “Memur Bilgi Sistemi, Özlük Dosyası” başlıklı 109 uncu maddesinde her memur için bir özlük dosyasının tutulacağı ve bu dosyada memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgelerine ilişkin bilgi ve belgelerin konulacağı hükmüne; Kamu Personeli Genel Tebliğinin (Seri No: 2) “D” bölümünde ise görevleri herhangi bir şekilde sona eren memurların özlük dosyalarının kurumlarınca saklanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Buna ek olarak, 16.05.1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik’in “Tarifler” başlıklı 3 üncü maddesinin

- (a) bendinde “Arşiv malzemesi: Türk Devlet ve Millet hayatını ilgilendiren ve en son işlem tarihi üzerinden otuz yıl geçmiş veya üzerinden onbeş yıl geçtikten sonra kesin sonuca bağlanmış olup, birinci maddede belirtilen kuruluşların işlemleri sonucunda teşekkül eden ve onlar tarafından muhafazası gereken, Türk Milletinin geleceğine tarihi, siyasi, sosyal, hukukî ve teknik değer olarak intikal etmesi gereken belgeler ve Devlet hakları ile milletlerarası hakları belgelemeye, korumaya, bunlarla ilgili işlem ve münasebetler bakımından tarihî, hukukî, idarî, askeri, iktisadî, dinî, ilmî edebî estetik, kültürel biyografik, jeneolojik ve teknik herhangi bir konuyu aydınlatmaya, düzenlemeye, tespite yarayan, ayrıca ait olduğu devrin ahlâk, örf ve âdetlerini veya çeşitli sosyal özelliklerini belirten her türlü yazılı evrak, defter, resim, plan, harita, proje, mühür, damga, fotoğraf, film, ses ve görüntü bandı, baskı ve benzeri belgeleri ve malzemeyi”,

- (b) bendinde “Arşivlik malzeme: Yukarıdaki bentte sayılan her türlü belge ve malzemenin zaman bakımından henüz arşiv malzemesi vasfını kazanmayanlarla, son işlem tarihi üzerinden yüzbir yıl geçmemiş memuriyet sicil dosyaları, Devletin gerçek ve tüzel kişilerle veya yabancı devlet ve milletlerarası kuruluşlarla akdettiği ikili ve çok taraflı milletlerarası antlaşmalar, tapu tahrir defterleri, tapu ve nüfus kayıtları, aynı özellikteki vakfiyelerden ait oldukları kamu kurum ve kuruluşları ile il, ilçe, köy ve belediyelere ait sınır kâğıtları gibi belgeleri”,

- (c) bendinde “Birim arşivi: Kurum ve kuruluşların görev ve faaliyetleri sonucu kendiliğinden teşekkül eden ve bu kuruluşların çeşitli birimlerinde, aktüalitesini kaybetmemiş olarak aktif bir biçimde ve günlük iş akımı içinde kullanılan arşivlik malzemenin belirli bir süre saklandığı arşiv birimlerini (Mükelleflerin taşra, bölge ve yurt dışı kuruluşlarında bulunan arşivler de birim arşivi sayılır.)”,

- (d) bendinde “Kurum arşivi: Kurum ve kuruluşların, merkez teşkilâtları içinde yer alan ve arşiv malzemesi ile arşivlik malzemenin, birim arşivlerine nazaran daha uzun süreli saklandığı merkezî arşivleri”,

- (e) bendinde ise "Mükellefler: 28/9/1988 tarihli ve 3473 sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde sayılan kurum ve kuruluşları"

şeklinde tanımlanmıştır.

Bu çerçevede, 3473 sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde "Bu Kanunun amacı, genel ve katma bütçeli dairelerle (saklama, ayıklama ve imha işlemleri kendi mevzuatına tabi olmak kaydıyla Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İişleri Bakanlığı, (Ek ibare: 1/2/2000 - 4516/1 md.) Dışışleri Bakanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı hariç) mahalli idareler, üniversiteler ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, özel kanunlarla kurulan kamu bankaları ve teşekkülleri elinde bulunan ve arşivlerinde arşiv malzemesi ve arşivlik malzeme niteliği taşımayan, muhafazasına lüzum görölmeyen, yok edilecek evrak ve her türlü malzemenin, ayıklama ve imha işlemlerine dair usul ve esasları düzenlemektir." hükmü yer almakta olup, bu tanımdan hareketle genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden olan Bakanlık da mükellef olarak değerlendirilmektedir.

Buna ek olarak, Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'in "Birim ve Kurum Arşivleri" başlıklı 5 inci maddesinde mükelleflerin, belirli bir süre saklayacakları arşivlik malzeme için birim arşivlerini, daha uzun bir süre saklayacakları arşiv malzemesi veya arşivlik malzeme için kurum arşivlerini kuracakları ve ellerinde bulunan arşivlik malzemelerin birim arşivlerinde 1-5 yıl süre ile saklanacağı ile "Kurum Arşivine Devredilecek Malzemenin Ayrılması" başlıklı 19 uncu maddede de birim arşivinde saklanma süresini tamamlayan arşivlik malzemenin, "Kurum Arşivine Devredilecek" olanlar şeklinde ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Devlet memurlarının, memuriyet döneminde haklarında açılmış inceleme-soruşturma dosyalarına ilişkin evrakların imha edilme talebinin veri sorumlusu kamu kurumunca yerine getirilmemesi üzerine Kuruma yapılan başvuru kapsamında, imha edilmesi talep edilen kişisel bilgilerin, ilgili kişinin devlet memuru olduğu dönemde hakkında açılmış inceleme-soruşturma dosyalarına ilişkin evraklar olması ve bu itibarla söz konusu evrakların, 657 sayılı Kanun gereğince özlük dosyalarında saklanması gerektiği, Kamu Personeli Genel Tebliğine (Seri No: 2) göre özlük dosyalarının dördüncü bölümünde yer alacağı ile görevi herhangi bir şekilde sona eren memurların özlük dosyalarının kurumlarınca saklanacağı ve Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğe göre son işlem tarihi üzerinden yüz bir yıl geçmemiş memuriyet sicil dosyaları içerisinde yer aldığı hususlarından hareketle, 6698 sayılı Kanunun 7 inci maddesinde belirtildiği üzere kişisel verilerin işlenmesini gerektiren sebeplerin de henüz ortadan kalkmaması dolayısıyla şikayetçinin talebinin veri sorumlusu tarafından karşılanmamasının uygun olduğuna karar verilmiştir.

“Veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğü ve açık rıza onayı alınması süreçlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği ile ilgili” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 26/07/2018 tarihli ve 2018/90 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 26/07/2018
Karar No : 2018/90
Konu Özeti :Veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğü ve açık rıza onayı alınması süreçlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği ile ilgili

Online platformda iş başvurusu alan veri sorumlusu şirketler topluluğunun kişisel veri işleme süreçlerinin Kurul tarafından re’sen incelenmesini teminen yapılan başvuru neticesinde,

Online platformda iş başvurusunda bulunurken üyelik kaydı yapılmasının zorunlu olduğu, üyelik kaydı yapılması sırasında ise, aynı kutucuğun işaretlenmesi yoluyla hem aydınlatma metninin okunduğuna, hem de kişisel verilerin işlenmesi hususunda açık rıza verildiğine ilişkin onay alınması yoluna gidildiği tespit edilmiştir.

Bu kapsamda;

Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır

Ayrıca, veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi herhangi bir onaya bağlı değildir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesindeki amaç kişisel verilerin işlenmesi noktasında ilgili kişinin bilgi sahibi olmasının temin edilmesidir. Açık rıza alınmasında amaç ise, veri sorumlusu tarafından kişisel verilerinin işlenmesinin hukuki bir gerekçeye dayandırılmasıdır. Bu sebeple, ilgili kişi aydınlatma metni sayesinde kişisel veri işleme faaliyeti ile ilgili olarak bilgi edinmiş olmakla birlikte, söz konusu metinde yazılanlara açık rıza vermek zorunda değildir.

Tüm bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde; söz konusu uygulamanın 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) amacına ve Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde yer alan hükme uygun olmadığı, bu itibarla aydınlatma metninin okunduğuna ilişkin geri bildirim alınması ile ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlenmesi hususunda gerekli seçimlik haklarının da tanındığı açık rıza metninin onaylandığının ispatını sağlayacak mekanizmaların ayrıştırılması hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“Kurul Kararının gereğinin süresi içinde yerine getirilmemesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/10/2018 tarihli ve 2018/118 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi	: 16/10/2018
Karar No	: 2018/118
Konu Özeti	:Kurul Kararlarının Kanunun 15 inci Maddesi Uyarınca 30 Günlük Süre İçerisinde Yerine Getirilmemesi Hakkında

İlgili kişinin, veri kayıt sisteminde mevcut bulunan kişisel verilerinin silinmesi amacıyla veri sorumlusuna yaptığı başvuruya tatminkar bir cevap alamaması üzerine Kişisel Verileri Koruma Kurumuna (Kurum) yaptığı başvuru neticesinde, konu ile ilgili Kurul tarafından alınan kararın ilgili veri sorumlusu tarafından süresinde yerine getirilmemesi hakkında;

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) “Şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları” başlıklı 15 inci maddesinin (5) numaralı fıkrası, şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kurulun, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ edeceği, bu kararın da tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirileceği hükmünü haizdir.

Kanunun “Kabahatler” başlıklı 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde ise Kanunun 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar, idari para cezası verileceği (3) numaralı fıkrasında ise birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılacağı ve sonucunun Kurula bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

Şikâyetçinin Kurula yapmış olduğu başvurunun incelenmesi neticesinde alınan Kurul Kararı 02.07.2018 tarihinde veri sorumlusuna tebliğ edilmiştir. Bu kapsamda veri sorumlusunun, Kurul Kararı kapsamında 16.08.2018 tarihinde şikâyetçiye bilgi verdiği, bu hususun da 17.08.2018 tarihli yazı ile Kurula bildirildiği görülmekte olup, Şirket tarafından ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde en geç 01.08.2018 tarihinde yapılması gereken işlemin 16.08.2018 tarihinde yapıldığı; diğer yandan şikâyetçinin, veri sorumlusu nezdinde bulunan kişisel verilerinden asgari saklama süresi tamamlanmış olanlarının Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince ilk periyodik imha işleminde, kalanların da yasal saklama yükümlülüğünün dolmasını müteakiben yapılacak periyodik imha işlemi dönemlerinde silinmesine ve gerçekleşecek silme işlemleri hakkında Şikâyetçiye bilgi verilmesi ayrıca, söz konusu kişisel verilerin saklama amacı dışında işlenmemesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına karar verilmiş olmasına rağmen Şirketin şikâyetçiyi muhatap 16.08.2018 tarihli yazısında Kurul Kararının bu maddelerine ilişkin herhangi bir açıklamada bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu çerçevede kamu kuruluşu olarak değerlendirilen veri sorumlusuna tebliğ edilen Kurul Kararının gereğinin Kanunun 15 inci maddesinin (5) numaralı fıkrasında belirtilen 30 günlük yasal süre içerisinde yerine getirilmemesi ve şikâyetçiye gönderilen bilgilendirme yazısında Kurul Kararında belirtilen hususlara yer verilmemiş olması nedenleriyle;

- Şirket hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası çerçevesinde işlem tesis edilmesine,
- Şikâyetçinin, Şirket nezdinde saklanmakta olan verileri ile ilgili olarak Kurul Kararı kapsamında yapılacak iş ve işlemler hakkında bilgilendirilmesi hususunda Şirkete talimat verilmesine

karar verilmiştir.

Veri sorumlusunun kanuni yükümlülüğünü yerine getirmek için işlediği kişisel verileri meşru menfaat çerçevesinde kullanma talebiyle Kuruma yapmış olduğu başvuru” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/03/2019 tarihli ve 2019/78 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 25/03/2019

Karar No : 2019/78

Konu Özeti :Veri sorumlusunun kanuni yükümlülüğünü yerine getirmek için işlediği kişisel verileri meşru menfaat çerçevesinde kullanma talebiyle Kuruma yapmış olduğu başvuru

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu gereğince, “Dağıtıcı Lisansı” kapsamında petrol piyasasında faaliyet gösteren Şirketin,

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) Kararı ile getirilen yükümlülük çerçevesinde, bayi pompa satış hareketlerini, “plaka, akaryakıt türü, miktar, fiyat, zaman (saat, dakika ve saniye)” bilgilerini içerecek şekilde sorgulama imkanı veren ve ilgili Kurumun anlık erişimine açık olan bir otomasyon sistemi kurduğu,
- EPDK’nın anlık erişimine açık tutulan bu verilerden “plaka ve akaryakıt tipi”ne ilişkin verileri, araç sahipleri, akaryakıt bayileri ve akaryakıt dağıtım firmaları için sektörde büyük bir sorun haline gelen “hatalı akaryakıt dolularının” önüne geçmek için Şirketleri tarafından geliştirilen “Araç Tanıma Projesi” için kullanmak istedikleri,
- Araç Tanıma Projesinin hayata geçirilmesi ile birlikte, akaryakıt ikmal edecek aracın plaka verileri ile kullandığı yakıt türünün (benzin veya motorin) sistemde otomatik olarak eşleştirilerek kaydedileceği; böylece yanlış akaryakıt alımının otomatik olarak engelleneceği,
- Şirketin ve bayilerin tüketiciye akaryakıt satışı esnasında kurulan satış sözleşmesini doğru ifa edebilmesi ve doğru ürün tedarikini gerçekleştirmesi için tüketicinin araç plakasını kullanmasının bir gereklilik haline geldiği, Araç Tanıma Projesinin gerçekleştirilmesinin hatalı akaryakıt ikmalinden kaynaklanan problemleri sonlandıracağı ve böylece Şirketin ve bayilerin meşru menfaatlerinin korunmuş olacağı,

belirtilerek, bu kapsamda şirketin otomasyon sistemi için işlediği bazı verileri, ilgili kişilerin açık rızası olmaksızın Araç Tanıma Projesi için kullanmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) ve (f) bentleri kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği talebiyle yapmış olduğu başvuru hakkında Kurul tarafından:

- EPDK’dan almış olduğu lisanslar çerçevesinde “Akaryakıt Dağıtım Firması” olarak faaliyet gösteren Şirketin, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatlarda düzenlenen denetim sistemi kurma zorunluluğu çerçevesinde araç sahiplerinin kişisel verilerini işlemesinin, 6698 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde düzenlenen kişisel veri işlenmesinin “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması” hali sayıldığı; bu kapsamda kişisel veri işlenmesi halinde ilgili kişinin açık rızasının aranmadığı,
- Bununla birlikte, 6698 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendine göre “*ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması*” hali tespit edilirken veri sorumluları tarafından;
 - Kişisel verinin işlenmesi sonucunda elde edilecek menfaat ile ilgili kişinin temel hak ve hürriyetlerinin yarışabilir düzeyde olması,
 - Söz konusu menfaate ulaşılabilmesi bakımından kişisel veri işlenmesinin zorunluluk arz etmesi,
 - Meşru menfaatin halihazırda mevcut, belirli ve açık olması,
 - İlgili kişinin temel hak ve hürriyetleri ile yarışabilir nitelikte olan meşru menfaatin elde edilmesi halinde bir yarar sağlanacak olması ve kişisel veri işlenmeksizin başkaca bir yol ve yöntemle bu yararın ortaya çıkmasının mümkün olmaması,

- Meşru menfaat belirlenirken söz konusu yararın çok sayıda kişiyi etkilemesi, yalnızca kâr elde edilmesi ya da ekonomik yararın sağlanması amacına yönelik olmaması, iş süreçlerini ya da bir işleyişi kolaylaştırması (örneğin bir birim ya da az sayıda personel nezdinde değil, kurumsal olarak geneli etkileyecek şekilde) gibi şeffaf ve hesap verilebilir nitelikleri haiz kriterlerin esas alınması,
- Bu açıdan ilgili kişinin başta kişisel verilerinin korunması olmak üzere temel hak ve hürriyetlerinin zarar görmesini engellemek amacıyla öngörülebilir, açık ve yakın her türlü tehlikeden uzak tutulması,
- Kişisel verilerin bir veri kayıt sisteminde amaçla sınırlı olarak hukuka uygun işleyişinin temini ile zararı ve ihlalleri engellemek için her türlü teknik ve idari tedbirin alınması,
- Kişisel verilerin işlenmesinde genel ilkelere uygunluğun sağlanması,
- Bu kapsamda, kişinin temel hak ve hürriyetleri ile veri sorumlusunun meşru menfaatinin karşılaştırılarak denge testinin yapılması

hususlarının değerlendirilmesi gerektiği,

- Öte yandan, kişisel verilerin ilk kez işlenmesi için gereken amaçtan farklı olarak başka bir amaca yönelik yeni bir veri işleme faaliyetinin gerçekleştirilmesinin, Kanunun 5 inci maddesinde sayılan veri işleme şartlarından en az birine dayanması ve ilk amaçtan bağımsız olarak Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan kişisel verilerin işlenmesinde aranan ilkelerin tümüne uyumlu olması gerektiği
- Şirketin Araç Tanıma Projesi uygulaması kapsamında, halihazırda Petrol Piyasası mevzuatı gereği kayıtlarında bulunan tüketicilere ait araç plaka ve ürün tipi bilgilerini otomatik olarak Araç Tanıma Projesi sistemine entegre etmesi de yeni bir kişisel veri işleme faaliyeti sayıldığı,

hususlarından hareketle; Akaryakıt istasyonlarına gelen araçlara tüketicinin talep ettiği üründen farklı bir ürün ikmal edilmesi nedeniyle oluşan araç arızalarından dolayı tüketicilerin uğramış olduğu zararlar ile bu zararlardan 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun gereğince işletici ile birlikte başvuranın da dağıtıcı şirket olarak müteselsilen sorumluluğunun bulunduğu, bu yöndeki yargı kararları da dikkate alındığında durumun hem tüketicinin hem de dağıtıcı şirketin maddi kaybı ile birlikte şirket marka değeri ve hizmet kalitesinde de kayıplara yol açabileceğinin anlaşıldığı, dikkate alınarak,

- Bu çerçevede, meşru menfaatin ortaya konulmasına ilişkin olarak yukarıda yer verilen kriterler esas alınarak yapılan değerlendirme sonucu 6698 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendine göre veri sorumlusunun, tüketicilere ait plaka ve ürün tipi bilgilerini kullanmasının “İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması” kapsamında olduğu,
- Bu itibarla Şirketin, erişilebilir ve görünür bir şekilde aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmek ve başka bir amaçla kullanmamak kaydıyla ilgili kişilerin (kişisel verisi işlenen gerçek kişi tüketicilerin) açık rızasını almaksızın bahse konu sistemi kullanmasında 6698 sayılı Kanun yönünden hukuken bir engel bulunmadığına

karar verilmiştir.

Spor salonu hizmeti sunan veri sorumlularının, üyelerinin giriş-çıkış kontrolünü biyometrik veri işleyerek yapması ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/03/2019 Tarihli ve 2019/81 Sayılı Karar ve 31/05/2019 Tarihli ve 2019/165 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 25/03/2019 ve 31/05/2019
Karar No : 2019/81 ve 2019/165
Konu Özeti : Spor salonu hizmeti sunan veri sorumlularının, üyelerinin giriş-çıkış kontrolünü biyometrik veri işleyerek yapması ile ilgili Kurul Kararları

Konu Özeti

Spor salonu hizmeti sunan iki ayrı şirketin (veri sorumluları), üyelerinin giriş-çıkış kontrolünde el-avuç okutma sistemine geçilmesi, kaydı tutulan üyelere ait vesikalık fotoğraf, son ziyaret saati gibi bilgilerin herkesin görebileceği bir TV ekranında yansıtılması gibi biyometrik verileri de içeren bazı özel nitelikli kişisel verileri işleme ve bu bilgilerin güvenli şekilde muhafaza edildiğinden şüphe duyulması üzerine ilgili kişilerce Kuruma intikal ettirilen muhtelif ihbar ve şikayetlerin incelenmesi neticesinde yapılan değerlendirmede:

1- 6698 sayılı Kanunun “Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 6 ncı maddesinde kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerinin özel nitelikli kişisel veri olarak belirlendiği, özel nitelikli kişisel veriler arasında yer alan biyometrik veri tanımına ise Kanunda yer verilmemekle birlikte, 25.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğünde (GDPR) biyometrik verinin; “yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin olarak spesifik teknik işlemeden kaynaklanan kişisel veriler” olarak tanımlandığı,

GDPR’ın Recital bölümünün 51 inci maddesinde de biyometrik verilerle ilgili açıklamalara yer verildiği ve fotoğrafların işlenmesinin doğrudan biyometrik veri olarak nitelendirilemeyeceği, yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceği açıklamalarına yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olmasının kriter alındığının değerlendirildiği,

Danıştay 15. Dairenin 2014/4562 Esas sayılı kararında ise biyometrik yöntemlerin, ölçülebilir fizyolojik ve bireysel özellikleri aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniklerini ifade ettiği belirtilerek, bu yöntemler arasında parmak izi tanıma, avuç içi tarama, el geometrisi tanıma, iris tanıma, yüz tanıma, retina tanıma, DNA tanıma gibi yöntemlerin bulunduğu ifade edildiği

hususlarından hareketle bir spor tesisine giriş esnasında el ve parmak izinin taranması suretiyle kişilerin kimlik doğrulamasının yapılması hususunda adı geçen veri sorumlusunun özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki biyometrik veri işleme faaliyetinde bulunduğu değerlendirildiği,

2- a) Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde de, kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işleneceği hükme bağlandıktan sonra, kişisel verilerin ancak hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun şekilde, belirli, açık ve meşru amaçlar kapsamında, doğru ve gerektiğinde güncel olma şartıyla, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ve ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkelerine uygun işlenebileceği,

Bu ilkelerden, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesinin, işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olması, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirdiği, sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak veri işlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği,

Ölçülülük ilkesinin ise, veri işleme faaliyeti ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması, diğer bir ifadeyle veri işlemenin amacı gerçekleştirecek ölçüde olması anlamına geldiği, bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan kişisel verilerin toplanmaması ve/veya işlenmemesi gerektiği, veri sorumlusunun amacı çerçevesinde ölçülülük ilkesine uygun olarak ilgili kişiden minimum düzeyde bilgi talep etmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan veri işlemeden kaçınması gerektiği, kişisel verilerin işlenmesinin ilgili kişinin iznine bağlı olarak gerçekleştirilse ve belirli bir amaca bağlı olsa bile açık rızanın, aşırı miktarda veri toplanmasını meşrulaştırmayacağı, buna göre kişisel verilerin yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanması, amacın gerektirdiği yerlerde kullanılması ve amaç için gerekli olandan uzun süre tutulmaması gerektiği,

Nitekim Danıştayın 2017/816 Esas sayılı kararında, davalı idarenin toptancı hali biriminde görev yapan personelin mesai takibinin sağlanması amacıyla başlatılan yüz tarama sistemi uygulamasına son verilmesi talebinin ilgili İdare Mahkemesinde reddedilmesi işleminin iptali istemiyle açılan davada, davalı idarenin tüm birimlerinin mesai takibinde anılan yöntemin kullanılmadığı, uygulamanın gerçekleştirildiği birimin konumu ve vardiyalı çalışma sistemi sebebiyle personelin kontrol ve denetiminde güçlük yaşanması karşısında bahse konu uygulamaya geçildiği, yüz tanıma sisteminde personelin yüz görüntüsünün sayısal kodlara çevrilerek karşılaştırma yapmak suretiyle çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda yapılan uygulamanın veri kaydetme olarak nitelendirilemeyeceği gerekçesiyle hukuka aykırı bulunmadığı sonucuna varılan davaya konu işlemin iptali istemiyle açılan davanın İdare Mahkemesince reddi yönündeki kararı hukuka uygun bulunmadığı,

Yine Danıştayın 2014/2242 Esas sayılı, 2014/4562 Esas sayılı kararlarında da “parmak izi ya da yüz tarama sistemi” gibi biyometrik yöntemlerin, kamusal alan da olsa “özel hayatın gizliliği” ilkesi kapsamında bulunduğu ve toplanan verilerin ileride başka bir şekilde kullanılmayacağına dair bir güvencenin mevcut olmadığı göz önünde tutularak hukuka aykırı bir işlem olarak değerlendirildiği,

Benzer şekilde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de 4 Aralık 2008 tarihli S. ve Marper / Birleşik Krallık kararında kişilere ait parmak izi, hücre örneği ve DNA profillerinin saklanması, başvuru sahiplerinin özel yaşamının gizliliği hakkına yönelik orantısız, aşırı bir müdahale olduğu ve demokratik bir toplumda gerekli bir müdahale olarak kabul edilemeyeceğini vurgulayarak uygulamanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 inci maddesini ihlal ettiğine hükmettiği,

Öte yandan, Article 29 Working Party tarafından hazırlanan WP193 sayılı “Opinion 3/2012 on Developments in Biometric Technologies” başlıklı dokümanda, yer alan örnekte bir fitness kulübüne ya da spor salonuna sadece üyelerin girişini ve ilgili hizmetlere erişimini sağlamak için tüm müşterilerin ve personelin parmak izinin depolanarak işlenmesi, kulübe erişimi kolaylaştırma ve abonelikleri yönetme ihtiyacı ile orantısız olarak değerlendirildiği ve böyle bir uygulama yerine, basit bir kontrol listesi ya da RFID etiketlerinin kullanımı ya da biyometrik verilerin işlenmesini gerektirmeyen bir manyetik bantlı kart gibi farklı önlemler kullanılarak da aynı ihtiyaçların karşılanabileceği ifadelerine yer verildiği

dikkate alındığında spor salonuna giriş için veri sorumluları tarafından uygulanan “el ve parmak izi taraması” sisteminin, hizmetten faydalanmak için zorunlu ve tek yol olarak üyelere sunulmasının, kişisel verilerin işlenmesinde ölçülülük ilkesi ışığında ilgili kişilerden minimum düzeyde veri talep etme ilkesi ile uyumlu olarak değerlendirilmediği,

b) Bunlara ek olarak, Spor kulüplerinde giriş çıkış kontrolünün sağlanması hususunda özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin kanunlarda açıkça öngörülmediği dikkate alındığında veri sorumluları tarafından el ve parmak izinin işlenmesi için ilgili kişilerin açık rızalarının alınması yoluna gidildiği iddiası ile ilgili olarak;

Kanunun “Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel veriler “Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini,

mezhebi veya diğerk inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri” olarak sayıldığı ve özel nitelikli kişisel verilerinin aynı maddede

“(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.”

hükümlerine yer verildiği

Spor kulüplerinde giriş çıkış kontrolünün sağlanması hususunda özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin kanunlarda açıkça öngörülmediği dikkate alındığında veri sorumluları tarafından avuç izinin işlenmesi için ilgili kişilerin açık rızalarının alınması yoluna gidildiğinin anlaşıldığı,

6698 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde açık rızanın “belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza” şeklinde tanımlandığı, tanımdan da anlaşılacağı üzere açık rızanın, “Belirli bir konuya ilişkin olması”, “Rızanın bilgilendirmeye dayanması” ve “Özgür iradeyle açıklanması” şeklinde üç unsuru bulunduğu, veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için, açık rızanın öncelikle belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olarak verilmesi gerektiği, bu doğrultuda veri sorumlusu tarafından açık rıza beyanının hangi konuya ilişkin olarak istenildiğinin açıkça ortaya konulması gerektiği, bununla birlikte, açık rıza bir irade beyanı olduğundan, kişinin özgür bir şekilde rıza gösterebilmesi için, neye rıza gösterdiğini de bilmesini zorunlu olduğu, kişinin sadece konu üzerinde değil, aynı zamanda rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerektiği, bu sebeple, bilgilendirmenin, veri işleme ile ilgili bütün konularda açık ve anlaşılır bir biçimde gerçekleştirilmesi ve mutlaka verinin işlenmesinden de önce yapılması gerektiği, diğerk yandan, açık rızanın geçerlilik kazanabilmesi için kişinin yaptığı davranışın bilincinde ve kendi kararı olması gerektiği, aksi durumlarda, kişinin iradesini sakatlayacak cebir, tehdit, hata ve hile gibi hallerde açık rıza da sakatlanacağından kişinin özgür biçimde karar vermesinden de söz edilemeyeceği,

Bu bağlamda, herhangi bir ürün ve/veya hizmetin sunumunun, açık rıza verme ön şartına bağlanmaması gerektiği ve eğer yapılan seçimin sonuçları, kişisel veri sahibinin seçim özgürlüğünü etki altında bırakıyorsa, bu durumda rızanın özgürce verildiğini söylemenin mümkün bulunmadığı,

dikkate alındığında bahse konu somut olayda, üyelere sunulan online üyelik sözleşmesinde, özel nitelikli kişisel veri olan avuç içi izinin alınmasına onay verilmesinin sözleşmenin kurulması için zorunlu bir şart olarak sunulduğu ve kurala uyulmaması halinde firmaya fesih hakkı tanınmış olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde üyelerin kulüplere girişlerde avuç içi izi bilgilerinin alınmasına rıza göstermemeleri halinde söz konusu hizmetten yararlanamayacakları dikkate alındığında, üyeler tarafından verilen açık rızaların özgür iradeye dayalı olduğunu söylemenin mümkün bulunmadığı bu kapsamda veri sorumlusu tarafından hizmetin sunulmasının açık rıza şartına bağlandığının değerlendirildiği

bu itibarla ilgili veri sorumluları hakkında,

- Spor kulübünde giriş çıkış kontrolünün yapılabilmesi ve kulüp hizmetlerinden faydalanmak isteyen kişilere ilişkin giriş kontrolünün alternatif yollar ile sağlanması mümkün iken kişilerin biyometrik veri niteliğindeki avuç içi izi verisinin alınmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” ilkesi ile bağdaşmadığı, öte yandan özel nitelikli kişisel verilerin Kanun kapsamında ancak ilgili kişilerin açık rızasına ya da Kanunun 6 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında sayılan şartlar çerçevesinde işlenebileceği, bu kapsamda adı geçen veri sorumlusu tarafından avuç içi izi verisinin işlenmesi için kişilerden açık rızalarının alınması yoluna gidildiği ancak açık rıza verilmemesi durumunda kulüp hizmetlerinden yararlanamadıkları dikkate alındığında üyelerden alınan açık rızanın Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a)

bendine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmasına,

- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 tarih ve 2017/62 sayılı “Banko, Gişe, Masa Gibi Hizmet Alanlarında Kişisel Verilerin Korunması”na ilişkin Kararı çerçevesinde üyelere ait kişisel bilgilerin üçüncü kişiler tarafından görülmesini önleyecek gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı kanaatine varılan veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmasına,
- Spor Kulübünde giriş çıkış kontrolünün ve kulüp içerisindeki güvenliğin temini noktasında kulüp hizmetlerinden faydalanmak isteyen kişilere ilişkin giriş kontrollerinin biyometrik verileri işleminin haricinde alternatif yollar ile sağlanması, biyometrik veri ile giriş çıkış işlemleri yapılmasının ve biyometrik veri işleminin ivedilikle durdurulması hususunda veri sorumlularının talimatlandırılmasına;
- Veri sorumluları tarafından bugüne kadar işlenen ve muhafaza edilen el, parmak ve avuç izi ile ilgili verilerin Kanunun 7 nci maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ivedilikle yok edilmesi, eğer ilgili özel nitelikli verilerin üçüncü kişilere aktarılması söz konusu ise, yok etmeye yönelik işlemlerin bu verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere ivedilikle bildirilmesinin sağlanması hususunda veri sorumlularının talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“Bir şirket sahibinin, çalışanın Whatsapp yazışmalarını hukuka aykırı olarak elde etmesi hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/05/2019 Tarihli ve 2019/138 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 16/05/2019
Karar No : 2019/138
Konu Özeti : Bir şirket sahibinin, çalışanın Whatsapp yazışmalarını hukuka aykırı olarak elde etmesi hakkında

Şikâyetçinin rızası dışında kendisine ait Whatsapp yazışmalarının, çalıştığı şirketin sahibi tarafından hukuka aykırı olarak elde edilmesi ve üçüncü kişilerle paylaşılmasına ilişkin iddiaları ile ilgili olarak şikayette bulunması üzerine yapılan inceleme neticesinde; Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/05/2019 tarih ve 2019/138 sayılı Kararı ile;

- Kanununun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapacağı; aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında ise 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanununun 6 ncı maddesinde belirtilen a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyen, b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan, c) 4 üncü maddede gösterilen şartlardan (dilekçe sahibinin adı soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresi) herhangi birini taşımayan ihbar veya şikâyetlerin incelemeye alınmayacağına hükme bağlandığı,
- Diğer taraftan, Kanununun 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ıncı madde hükümlerinin uygulanacağı belirtilmekte olup, Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesinde kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişinin, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağına hükme bağlandığı

değerlendirilmelerinden hareketle;

- Şikâyet edilenin Whatsapp grubunun kullanıcılarından biri olan bir çalışanın işyerindeki bilgisayarından yazışmaları okuyup, fotoğraflarını çekmesinin ve/veya ekran görüntülerini kaydetmesinin TCK kapsamında değerlendirilmesi gerektiği,
- Şikâyet edilen tarafından rızası dışında kendisine ait Whatsapp yazışmalarının hukuka aykırı olarak elde edilmesi ve üçüncü kişilerle paylaşılmasına ilişkin iddiaları ile ilgili olarak; Şikâyetçi tarafından Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri kapsamında İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu ve sürecin devam ettiği

dikkate alındığında, Kanununun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde ilgili başvurunun Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceğine

karar verilmiştir.

Spor salonu hizmeti sunan veri sorumlularının, üyelerinin giriş-çıkış kontrolünü biyometrik veri işleyerek yapması ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/03/2019 Tarihli ve 2019/81 Sayılı Karar ve 31/05/2019 Tarihli ve 2019/165 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 25/03/2019 ve 31/05/2019
Karar No : 2019/81 ve 2019/165
Konu Özeti : Spor salonu hizmeti sunan veri sorumlularının, üyelerinin giriş-çıkış kontrolünü biyometrik veri işleyerek yapması ile ilgili Kurul Kararları

Konu Özeti

Spor salonu hizmeti sunan iki ayrı şirketin (veri sorumluları), üyelerinin giriş-çıkış kontrolünde el-avuç okutma sistemine geçilmesi, kaydı tutulan üyelere ait vesikalık fotoğraf, son ziyaret saati gibi bilgilerin herkesin görebileceği bir TV ekranında yansıtılması gibi biyometrik verileri de içeren bazı özel nitelikli kişisel verileri işleme ve bu bilgilerin güvenli şekilde muhafaza edildiğinden şüphe duyulması üzerine ilgili kişilerce Kuruma intikal ettirilen muhtelif ihbar ve şikayetlerin incelenmesi neticesinde yapılan değerlendirmede:

1- 6698 sayılı Kanunun “Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 6 ncı maddesinde kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerinin özel nitelikli kişisel veri olarak belirlendiği, özel nitelikli kişisel veriler arasında yer alan biyometrik veri tanımına ise Kanunda yer verilmemekle birlikte, 25.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğünde (GDPR) biyometrik verinin; “yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin olarak spesifik teknik işlemeden kaynaklanan kişisel veriler” olarak tanımlandığı,

GDPR’ın Recital bölümünün 51 inci maddesinde de biyometrik verilerle ilgili açıklamalara yer verildiği ve fotoğrafların işlenmesinin doğrudan biyometrik veri olarak nitelendirilemeyeceği, yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceği açıklamalarına yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olmasının kriter alındığının değerlendirildiği,

Danıştay 15. Dairenin 2014/4562 Esas sayılı kararında ise biyometrik yöntemlerin, ölçülebilir fizyolojik ve bireysel özellikleri aracılığıyla gerçekleştirilen ve otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniklerini ifade ettiği belirtilerek, bu yöntemler arasında parmak izi tanıma, avuç içi tarama, el geometrisi tanıma, iris tanıma, yüz tanıma, retina tanıma, DNA tanıma gibi yöntemlerin bulunduğu ifade edildiği

hususlarından hareketle bir spor tesisine giriş esnasında el ve parmak izinin taranması suretiyle kişilerin kimlik doğrulamasının yapılması hususunda adı geçen veri sorumlusunun özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki biyometrik veri işleme faaliyetinde bulunduğu değerlendirildiği,

2- a) Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde de, kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işleneceği hükme bağlandıktan sonra, kişisel verilerin ancak hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun şekilde, belirli, açık ve meşru amaçlar kapsamında, doğru ve gerektiğinde güncel olma şartıyla, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ve ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkelerine uygun işlenebileceği,

Bu ilkelerden, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesinin, işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olması, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirdiği, sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak veri işlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği,

Ölçülülük ilkesinin ise, veri işleme faaliyeti ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması, diğer bir ifadeyle veri işlemenin amacı gerçekleştirecek ölçüde olması anlamına geldiği, bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan kişisel verilerin toplanmaması ve/veya işlenmemesi gerektiği, veri sorumlusunun amacı çerçevesinde ölçülülük ilkesine uygun olarak ilgili kişiden minimum düzeyde bilgi talep etmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan veri işlemeden kaçınması gerektiği, kişisel verilerin işlenmesinin ilgili kişinin iznine bağlı olarak gerçekleştirilse ve belirli bir amaca bağlı olsa bile açık rızanın, aşırı miktarda veri toplanmasını meşrulaştırmayacağı, buna göre kişisel verilerin yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanması, amacın gerektirdiği yerlerde kullanılması ve amaç için gerekli olandan uzun süre tutulmaması gerektiği,

Nitekim Danıştayın 2017/816 Esas sayılı kararında, davalı idarenin toptancı hali biriminde görev yapan personelin mesai takibinin sağlanması amacıyla başlatılan yüz tarama sistemi uygulamasına son verilmesi talebinin ilgili İdare Mahkemesinde reddedilmesi işleminin iptali istemiyle açılan davada, davalı idarenin tüm birimlerinin mesai takibinde anılan yöntemin kullanılmadığı, uygulamanın gerçekleştirildiği birimin konumu ve vardiyalı çalışma sistemi sebebiyle personelin kontrol ve denetiminde güçlük yaşanması karşısında bahse konu uygulamaya geçildiği, yüz tanıma sisteminde personelin yüz görüntüsünün sayısal kodlara çevrilerek karşılaştırma yapmak suretiyle çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda yapılan uygulamanın veri kaydetme olarak nitelendirilemeyeceği gerekçesiyle hukuka aykırı bulunmadığı sonucuna varılan davaya konu işlemin iptali istemiyle açılan davanın İdare Mahkemesince reddi yönündeki kararı hukuka uygun bulunmadığı,

Yine Danıştayın 2014/2242 Esas sayılı, 2014/4562 Esas sayılı kararlarında da “parmak izi ya da yüz tarama sistemi” gibi biyometrik yöntemlerin, kamusal alan da olsa “özel hayatın gizliliği” ilkesi kapsamında bulunduğu ve toplanan verilerin ileride başka bir şekilde kullanılmayacağına dair bir güvencenin mevcut olmadığı göz önünde tutularak hukuka aykırı bir işlem olarak değerlendirildiği,

Benzer şekilde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de 4 Aralık 2008 tarihli S. ve Marper / Birleşik Krallık kararında kişilere ait parmak izi, hücre örneği ve DNA profillerinin saklanması, başvuru sahiplerinin özel yaşamının gizliliği hakkına yönelik orantısız, aşırı bir müdahale olduğu ve demokratik bir toplumda gerekli bir müdahale olarak kabul edilemeyeceğini vurgulayarak uygulamanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 inci maddesini ihlal ettiğine hükmettiği,

Öte yandan, Article 29 Working Party tarafından hazırlanan WP193 sayılı “Opinion 3/2012 on Developments in Biometric Technologies” başlıklı dokümanda, yer alan örnekte bir fitness kulübüne ya da spor salonuna sadece üyelerin girişini ve ilgili hizmetlere erişimini sağlamak için tüm müşterilerin ve personelin parmak izinin depolanarak işlenmesi, kulübe erişimi kolaylaştırma ve abonelikleri yönetme ihtiyacı ile orantısız olarak değerlendirildiği ve böyle bir uygulama yerine, basit bir kontrol listesi ya da RFID etiketlerinin kullanımı ya da biyometrik verilerin işlenmesini gerektirmeyen bir manyetik bantlı kart gibi farklı önlemler kullanılarak da aynı ihtiyaçların karşılanabileceği ifadelerine yer verildiği

dikkate alındığında spor salonuna giriş için veri sorumluları tarafından uygulanan “el ve parmak izi taraması” sisteminin, hizmetten faydalanmak için zorunlu ve tek yol olarak üyelere sunulmasının, kişisel verilerin işlenmesinde ölçülülük ilkesi ışığında ilgili kişilerden minimum düzeyde veri talep etme ilkesi ile uyumlu olarak değerlendirilmediği,

b) Bunlara ek olarak, Spor kulüplerinde giriş çıkış kontrolünün sağlanması hususunda özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin kanunlarda açıkça öngörülmediği dikkate alındığında veri sorumluları tarafından el ve parmak izinin işlenmesi için ilgili kişilerin açık rızalarının alınması yoluna gidildiği iddiası ile ilgili olarak;

Kanunun “Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında özel nitelikli kişisel veriler “Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini,

mezhebi veya diğerk inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri” olarak sayıldığı ve özel nitelikli kişisel verilerinin aynı maddede

“(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.”

hükümlerine yer verildiği

Spor kulüplerinde giriş çıkış kontrolünün sağlanması hususunda özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin kanunlarda açıkça öngörülmediği dikkate alındığında veri sorumluları tarafından avuç izinin işlenmesi için ilgili kişilerin açık rızalarının alınması yoluna gidildiğinin anlaşıldığı,

6698 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde açık rızanın “belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza” şeklinde tanımlandığı, tanımdan da anlaşılacağı üzere açık rızanın, “Belirli bir konuya ilişkin olması”, “Rızanın bilgilendirmeye dayanması” ve “Özgür iradeyle açıklanması” şeklinde üç unsuru bulunduğu, veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için, açık rızanın öncelikle belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olarak verilmesi gerektiği, bu doğrultuda veri sorumlusu tarafından açık rıza beyanının hangi konuya ilişkin olarak istenildiğinin açıkça ortaya konulması gerektiği, bununla birlikte, açık rıza bir irade beyanı olduğundan, kişinin özgür bir şekilde rıza gösterebilmesi için, neye rıza gösterdiğini de bilmesini zorunlu olduğu, kişinin sadece konu üzerinde değil, aynı zamanda rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerektiği, bu sebeple, bilgilendirmenin, veri işleme ile ilgili bütün konularda açık ve anlaşılır bir biçimde gerçekleştirilmesi ve mutlaka verinin işlenmesinden de önce yapılması gerektiği, diğerk yandan, açık rızanın geçerlilik kazanabilmesi için kişinin yaptığı davranışın bilincinde ve kendi kararı olması gerektiği, aksi durumlarda, kişinin iradesini sakatlayacak cebir, tehdit, hata ve hile gibi hallerde açık rıza da sakatlanacağından kişinin özgür biçimde karar vermesinden de söz edilemeyeceği,

Bu bağlamda, herhangi bir ürün ve/veya hizmetin sunumunun, açık rıza verme ön şartına bağlanmaması gerektiği ve eğer yapılan seçimin sonuçları, kişisel veri sahibinin seçim özgürlüğünü etki altında bırakıyorsa, bu durumda rızanın özgürce verildiğini söylemenin mümkün bulunmadığı,

dikkate alındığında bahse konu somut olayda, üyelere sunulan online üyelik sözleşmesinde, özel nitelikli kişisel veri olan avuç içi izinin alınmasına onay verilmesinin sözleşmenin kurulması için zorunlu bir şart olarak sunulduğu ve kurala uyulmaması halinde firmaya fesih hakkı tanınmış olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde üyelerin kulüplere girişlerde avuç içi izi bilgilerinin alınmasına rıza göstermemeleri halinde söz konusu hizmetten yararlanamayacakları dikkate alındığında, üyeler tarafından verilen açık rızaların özgür iradeye dayalı olduğunu söylemenin mümkün bulunmadığı bu kapsamda veri sorumlusu tarafından hizmetin sunulmasının açık rıza şartına bağlandığının değerlendirildiği

bu itibarla ilgili veri sorumluları hakkında,

- Spor kulübünde giriş çıkış kontrolünün yapılabilmesi ve kulüp hizmetlerinden faydalanmak isteyen kişilere ilişkin giriş kontrolünün alternatif yollar ile sağlanması mümkün iken kişilerin biyometrik veri niteliğindeki avuç içi izi verisinin alınmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” ilkesi ile bağdaşmadığı, öte yandan özel nitelikli kişisel verilerin Kanun kapsamında ancak ilgili kişilerin açık rızasına ya da Kanunun 6 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında sayılan şartlar çerçevesinde işlenebileceği, bu kapsamda adı geçen veri sorumlusu tarafından avuç içi izi verisinin işlenmesi için kişilerden açık rızalarının alınması yoluna gidildiği ancak açık rıza verilmemesi durumunda kulüp hizmetlerinden yararlanamadıkları dikkate alındığında üyelerden alınan açık rızanın Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a)

bendine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmasına,

- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 tarih ve 2017/62 sayılı “Banko, Gişe, Masa Gibi Hizmet Alanlarında Kişisel Verilerin Korunması”na ilişkin Kararı çerçevesinde üyelere ait kişisel bilgilerin üçüncü kişiler tarafından görülmesini önleyecek gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı kanaatine varılan veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmasına,
- Spor Kulübünde giriş çıkış kontrolünün ve kulüp içerisindeki güvenliğin temini noktasında kulüp hizmetlerinden faydalanmak isteyen kişilere ilişkin giriş kontrollerinin biyometrik verileri işleminin haricinde alternatif yollar ile sağlanması, biyometrik veri ile giriş çıkış işlemleri yapılmasının ve biyometrik veri işleminin ivedilikle durdurulması hususunda veri sorumlularının talimatlandırılmasına;
- Veri sorumluları tarafından bugüne kadar işlenen ve muhafaza edilen el, parmak ve avuç izi ile ilgili verilerin Kanunun 7 nci maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ivedilikle yok edilmesi, eğer ilgili özel nitelikli verilerin üçüncü kişilere aktarılması söz konusu ise, yok etmeye yönelik işlemlerin bu verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere ivedilikle bildirilmesinin sağlanması hususunda veri sorumlularının talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

Öğrencilerin kişisel verisi niteliğindeki sınav sonuçlarını internet ortamında yayımlayan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin uygulaması hakkında Kuruma yapılmış olan başvuru hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 01/07/2019 Tarihli ve 2019/188 Sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 01/07/2019
Karar No : 2019/188
Konu Özeti : Öğrencilerin kişisel verisi niteliğindeki sınav sonuçlarını internet ortamında yayımlayan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin uygulaması hakkında Kuruma yapılmış olan başvuru hakkında

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde sınava girmiş kişilerin sınav sonuçlarının Yükseköğretim Kurulunun sınav sonuçlarına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde alenen duyurulduğu ve sonuçların internette aramaya açık biçimde yayınlandığı, arama motorlarında sorgulama yapıldığında bu sonuçlara kolayca ulaşılabildiği, üniversite bitirilmiş ve aradan yıllar geçmiş olsa dahi sonuçların üçüncü kişilerin erişimine açık olduğu, ancak bu uygulamanın 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa (Kanun) aykırılık teşkil ettiği belirtilerek, söz konusu uygulamanın düzeltilmesi, üniversitedeki sınav sonuçlarının kullanıcı adı-şifre ile giriş yapılan güvenli bir sistem ile açıklanması talebine ilişkin Kurumumuza intikal eden bir başvuru ile ilgili olarak;

Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul) Kararı ile başlatılan incelemeye istinaden veri sorumlusu Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ne iletilen bilgi belge talebi yazısına Kanunda belirtilen yasal süre içinde yanıt verilmediği de dikkate alınarak yapılan değerlendirme neticesinde;

- Yükseköğretim Kuruluna iletilen bilgi talebi yazısına cevaben Kurumumuza gönderilen yazıda üniversitelerin sınav sonuçlarını ne şekilde duyurması ve bu sonuçları ne kadar süre ile erişime açık tutması gerektiğine ilişkin düzenlemelerin Üniversitelerin kendi mevzuatlarında yer aldığı ve konuya ilişkin karar verme yetkisinin de Üniversitelerde olduğu sonuç ve kanaatine varıldığı ifade edildiği,
- "Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği" nin 8 inci maddesinin "Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin listesi enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir ve enstitü müdürlüğü tarafından duyurulur." şeklinde düzenlendiği,
- Söz konusu düzenlemenin somut olayda Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi tarafından sonuçların internette aramaya açık biçimde yayınlanarak, üniversite bitirilmiş ve aradan yıllar geçmiş olsa dahi sonuçların üçüncü kişilerin erişimine açık ve arama motorlarında sorgulama yapıldığında bu sonuçlara kolayca ulaşılabilir tarzda bir duyuru yönteminin benimsenerek yerine getirildiği, ancak söz konusu duyuru yönteminin Kanun hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde kişisel veriler bağlamında mahremiyet odaklı olmayıp, sınava giren bireylerin kişisel verilerinin herhangi bir işleme şartına dayanmaksızın üçüncü kişilerin de kolaylıkla ulaşabileceği şekilde açıklandığı kanaatine varıldığı,
- Bu kapsamda, sınav sonuç duyuru sisteminin Üniversite tarafından tekrar gözden geçirilerek kimlik doğrulama yöntemi şeklinde sadece sınava giren bireyin kendi TC Kimlik numarası ve doğrulama kodu ile yalnızca kendi sonuç verilerine ulaştığı, ÖSYM'nin sonuç açıklama yöntemi gibi bir düzenleme ile kişisel verilerin paylaşımında mahremiyet odaklı bir anlayışı uygulamaya koyması gerektiği,

değerlendirmelerinden hareketle;

- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ne Kurumumuzca iletilen bilgi belge talebi yazısının Kanunda belirtilen yasal süre içinde yanıtlanmaması suretiyle ilgili Kurul Kararının gereğinin yerine getirilmemesinin Kanunun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasına aykırılık oluşturduğu dikkate alınarak, kamu kuruluşu olarak değerlendirilen Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde görev yapan sorumlular hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası çerçevesinde disiplin hükümlerine göre işlem yapılmasına,

- Öte yandan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi sınav sonuç duyuru sisteminin tekrar tasarlanarak kimlik doğrulama yönteminin benimsendiği, sadece sınava giren bireyin kendi TC Kimlik numarası ve doğrulama kodu ile yalnızca kendi sonuç verilerine ulaştığı bir duyuru sisteminin kullanılması yönünde Üniversitenin talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.

“Veri sorumlusunun, web sitesinde kişisel verilerin işlenmesini hizmet şartı olarak talep ettiği ve aydınlatma yükümlülüğünü usulüne uygun yerine getirmediği iddiaları hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 08/07/2019 tarih ve 2019/206 sayılı Karar Özeti

Karar Tarihi : 08/07/2019
Karar No : 2019/206
Konu Özeti :Veri sorumlusunun, web sitesinde kişisel verilerin işlenmesini hizmet şartı olarak talep ettiği ve aydınlatma yükümlülüğün usulüne uygun yerine getirmediği iddiaları hakkında

Kurumumuza intikal eden ihbar başvurusunda özetle, veri sorumlusunun hizmet sunduğu web sayfasına girildiğinde, giriş yapılması için zorunlu bir alan çıktığı ve e-posta adresinin talep edildiği, istenilen kişisel veriler verilmeden ana sayfaya geçiş imkânının bulunmadığı ve bu bakımdan söz konusu kişisel verinin verilmesinin bir hizmet şartı olarak talep edildiği; kişisel veri talebi sırasında aydınlatma yükümlülüğü kapsamında sunulan metnin, işlenen kişisel verileri ve hukuki sebeplerini açıkça ortaya koymadığı iddia edilmekte olup, konuya ilişkin olarak başlatılan resen inceleme çerçevesinde alınan 08/07/2019 tarih ve 2019/206 sayılı Kurul Kararı ile;

1- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde açık rızanın, kişinin sahip olduğu verinin işlenmesine, kendi isteği ile ya da karşı taraftan gelen istek üzerine, onay vermesi anlamını taşıdığı, kişinin açık rıza açıklaması ile aslında veri sorumlusuna kendi hukuksal değerine ilişkin verdiği kararı bildirdiği ve açık rıza açıklamasının, ilgili kişinin, işlenmesine izin verdiği verinin sınırlarını, kapsamını ve gerçekleştirilme biçimini de belirlemesini sağlayacağı, açık rızanın bu anlamda, rıza veren kişinin “olumlu irade beyanı”nı içermesi gerektiği,

Kanunun 3 üncü maddesinde yer verilen açık rıza tanımı kapsamında açık rızanın “belirli bir konuya ilişkin olması, rızanın bilgilendirmeye dayanması ve özgür iradeyle açıklanması” şeklinde üç unsurunun bulunduğu,

Açık rızanın özgür irade ile açıklanması gerektiğinden, ilgili kişinin açık rızasının alınmasının, bir ürün veya hizmetin sunulmasının ya da ürün veya hizmetten yararlandırılmasının ön şartı olarak ileri sürülmemesi gerektiği, Kurumumuza intikal eden ihbarda bahse konu web sayfasının, kişisel verinin işlenmesini bir hizmet şartı olarak talep ettiğinin iddia edildiği,

Bir ürün veya hizmetin sunulmasının ya da ürün veya hizmetten yararlandırılmasının açık rıza şartına dayandırılmasının, açık rızanın özgür iradeyle açıklanmış olması kuralına aykırılık teşkil edecek olmakla birlikte, incelemeye konu web sitesinin, site bünyesinde kullanıcılara sunulan çeşitli alanlardaki mal ve hizmetlerin doğrudan tedarikçisi/sağlayıcısı niteliğinde olmadığı; farklı illerde, farklı sektörlerde ve farklı hizmet sağlayıcıları tarafından sunulan çeşitli hizmetlerin, indirimli fiyatlar üzerinden üyeler tarafından satın alınmasını sağlayan bir aracı firma/hizmet sağlayıcı rolü üstlendiğinin görüldüğü,

Bu çerçevede söz konusu Sitenin, farklı illerde, farklı sektörlerde ve farklı hizmet sağlayıcıları tarafından sunulan çeşitli hizmetler açısından üyelerine artı bir menfaat/avantaj sağladığı; siteye üye olmak istemeyen müşterilerin, söz konusu site bünyesinde yer almakla birlikte, farklı illerde, farklı sektörlerde ve farklı hizmet sağlayıcıları tarafından sunulan çeşitli hizmetlere erişim, bu ürünleri ya da hizmetleri satın alma imkânlarının da ortadan kaldırılmadığı;

Bu anlamda iddiaya konu hususta, bir ürün veya hizmetin sunulmasının ya da ürün veya hizmetten yararlandırılmasının açık rıza şartına dayandırılmasından ziyade Site bünyesinde sunulan indirimli fiyatların ve avantajların yalnızca üye olanlara sunulmasının söz konusu olduğu

değerlendirmelerinden hareketle, iddiaya konu hususa ilişkin olarak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında tesis edilecek herhangi bir işlem bulunmadığına,

2- İkinci olarak Kanununun 10 uncu maddesi hükmü uyarınca, kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişinin, ilgili kişilere; a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi, d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları konusunda bilgi vermekle yükümlü olduğu,

“Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”in; 5 inci maddesinin birinci fıkrasının

(f) bendinde; “*Kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerekmektedir.*” hükmünün,

(g) bendinde; “*Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında açıklanacak kişisel veri işleme amacının belirli, açık ve meşru olması gerekir. Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken, genel nitelikte ve muğlak ifadelerle yer verilmemelidir. Gündeme gelmesi muhtemel başka amaçlar için kişisel verilerin işlenebileceği kanaatini uyandıran ifadeler kullanılmamalıdır.*” hükmünün,

(ğ) bendinde; “*Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında ilgili kişiye yapılacak bildirim anlaşılır, açık ve sade bir dil kullanılarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.*” hükmünün,

(h) bendinde; “*Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “hukuki sebep” ten kasıt, aydınlatma yükümlülüğü kapsamında kişisel verilerin Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen işleme şartlarından hangisine dayanılarak işlendiğidir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında hukuki sebebin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.*” hükmünün,

(j) bendinde ise; “*Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken eksik, ilgili kişileri yanıltıcı ve yanlış bilgilere yer verilmemelidir.*” hükmünün

yer aldığı,

İhbara konu web adresi üzerinden erişim sağlanan “GİZLİLİK ve KVK Politikamız” başlıklı metin, söz konusu mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde incelendiğinde;

Web sitesinin ilgili kişiler hakkında işlediği ad, soyadı, doğum tarihi, cep telefonu numarası, e-posta, cinsiyet, adres, sosyal medya hesaplarıyla bağlantılması durumunda üyenin o kanallar aracılığıyla paylaşılmasına onay verdiği bilgilerin, üyenin tüm alışveriş bilgilerinin, yani hangi üye işyeri, alışveriş noktası ve zamanı, ne kadar ödeme yaptığı, hangi kampanyadan faydalandığı, aldığı indirim tutarı, alışverişindeki ürün bilgileri, uygulama üzerindeki gezinme ve tıklama bilgilerinin, uygulamayı açtığı lokasyon bilgilerinin, “ilgili mevzuat”tan kaynaklanan yasal yükümlülük çerçevesinde mi yoksa ilgili kişilerin açık rızalarına istinaden mi işlendiğinin ya da söz konusu kişisel verilerin hangilerinin “ilgili mevzuat”tan kaynaklanan yasal yükümlülük çerçevesinde hangilerinin ise ilgili kişilerin açık rızalarına istinaden işlendiğinin açıkça belirtilmemiş olduğu,

İlgili kişilerin kişisel verilerin işlenmesinin hukuki sebebi olarak “ilgili mevzuattan kaynaklanan yasal yükümlülük”ten bahsedildikten sonra, aydınlatma metninin devamında, “... söz konusu amaç ve yasal yükümlülüklerini yerine getirebilmeyi sağlayacak kişisel verilerinizi ... sizlerden talep etmektedir. Bu kişisel veriler veri sorumlusunun sunmuş olduğu hizmetlerden yararlanabilmeniz adına, **açık rızanıza istinaden**, ... işlenecek ve saklanacaktır.” şeklinde bir bilgilendirmede bulunularak, kişisel veri işleme faaliyetinin asıl olarak ve yalnızca ilgili kişilerin açık rızalarına dayanılarak gerçekleştirildiği izlenimine neden olduğu,

Oysa kişisel veri işleme faaliyetinin, Kanunda bulunan açık rıza dışındaki şartlardan birine dayanıyorsa, bu durumda ilgili kişiden açık rıza alınmasına gerek bulunmadığı ve veri işleme faaliyetinin, açık rıza dışında bir dayanakla yürütülmesi mümkün iken açık rızaya dayandırılmasının, aldatıcı ve hakkın kötüye kullanımı niteliğinde olacağı; nitekim ilgili kişi tarafından verilen açık rızanın geri alınması halinde veri

sorumlusunun diğer kişisel veri işleme şartlarından birine dayalı olarak veri işleme faaliyetini sürdürmesinin hukuka ve dürüstlük kurallarına aykırı işlem yapılması anlamına geleceği,

dikkate alındığında, bahse konu web adresi üzerinden erişim sağlanan “GİZLİLİK ve KVK Politikamız” başlıklı metnin, “Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”e uygun düzenlenmediği, bu kapsamda söz konusu metnin Tebliğde yer verilen hükümler dikkate alınmak suretiyle güncellenmesi, ayrıca aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği yönünde Şirketin talimatlandırılmasına

karar verilmiştir.